

ION VOODĂ
1572 - 1574

REVISTA NOASTRĂ

— FONDATA ÎN 1912 —

PUBLICAȚIE
A ELEVILOR
LICEULUI
„UNIREA”
FOCȘANI

BIBLIOFILIE

Prof. univ. dr. Dan SIMONESCU: Întilnirea cu elevii Liceului „Unirea” din Focșani îmi produce o mare bucurie. Ei sînt reprezentanții uneia dintre cele mai vestite instituții de învățămînt din țara noastră. Aici, s-au format numeroase personalități ale culturii și științei românești, dintre care aș aminti pe celebrul constructor Anghel Saligay, pe geograful Simion Mehedinți, pe romancierul Duiliu Zamfirescu, pe folcloristul Ion Diaconu, pe poetul Mihail Steriade ș.a. Îmi vin în minte și mari oameni care au onorat ca profesori această școală: I.A. Bassarabescu, Ovid Densusianu, Const. Giurescu, I. M. Rașcu etc.

Am fost plăcut impresionat de conținutul și condițiile grafice ale „Revistei noastre”, care continuă o valoroasă tradiție a presei editate de elevii focșăneni.

Și-acum să ne oprim asupra lumii miraculoase a cărții, fără de care omenirea n-ar fi atins culmile de astăzi ale culturii și ale civilizației.

O lungă perioadă de timp, a existat cartea manuscrisă, se înțelege, într-un mic număr de exemplare. S-au găsit însemnări pe coajă de copac, pe frunze, plăcuțe arse, papirus, piei și coarne de animale etc. Astfel, milenii, s-au transmis informații de tot felul, experiența acumulată de înaintașii noștri, descoperiri științifice, concepții de viață ș.a.

După această fază, s-a înregistrat cartea tipărită. Dar pentru a trece la această nouă treaptă, era nevoie de hirtie.

La început, hirtia era produsă de niște morți in-

Reporterii „Revistei noastre”,

În rîndul întii, de la stînga la dreapta: Flaviu Sabău (muzeograf), prof. Magda Parfene, prof. univ. dr. Augustin Z.N. Pop, poetul George Zarafu, prof. Petrace Dima, prof. univ. dr. Dan Simonescu, poetul Ion Larian Postolache, elevele Margareta Bahamat și Valeria Buric.

In ultima decadă a lunii octombrie 1977, MUZEUL LITERATURII ROMÂNE și-a sărbătorit 20 de ani de existență. Printre invitații la manifestările organizate, s-au numărat și reporterii „Revistei noastre”.

In ziua de 23 octombrie a.c., după vizitarea sălilor reamănate în urma cutremurului de la 4 martie a.c., ei au asistat, în „Rotonda 13”, la „O poveste a cărții — incursiune în lumea de taină a bibliotecii” înlesnită de prof. univ. dr. Dan SIMONESCU și de prof. Adriana DAIA, muzeografă. Prof. Petrache DIMĂ a prezentat tradițiile editoriale de la Liceul „Unirea” și a donat MUZEULUI LITERATURII ROMÂNE colecția noii serii a „Revistei noastre”. Au mai participat: prof. univ. dr. Augustin Z. N. POP, poetul Ion Larian POSTOLACHE, epigramistul G. ZARAFU, redactor la Editura „Ion Creangă”, cadre didactice și elevi din București și de la Liceul pedagogic din Focșani.

invitați ai Muzeului literaturii române

stalate pe malul unor riuri. Se numeau așa, pentru că foloseau apa ca și moara care macină cerealele. Apa pune în mișcare lopețile care amestecau pasta de lemn ca să ajungă la hirtie.

La noi, mocile de hirtie au apărut în secolul al XVI-lea, pe la 1545. Ele s-au înmulțit în secolul al XVII-lea. Pe la 1630, numărul lor era destul de mare. În secolul al XVIII-lea, încep să dispară. Întîlnim acum termenul de *hardughie*. Astăzi, acest cuvînt are un sens peiorativ: desemnează o clădire mare, neingrijită, fără stil arhitectonic bine precizat și frumos.

În vremea noastră, există mari fabrici de hirtie, care oferă Combinatului „Casa Scintei” și altor întreprinderi poliigrafice, material pentru imprimarea cărților și a publicațiilor.

Cărțile tipărite au apărut, pentru prima dată în lume, pe la 1455, însă lucrările pregătitoare au început pe la 1451—1452 de către Gutenberg, un german din Mainz.

Cele dintîi cărți tipărite se numesc *incunabule*. Cuvîntul *incunabul* vine din limba latină, unde înseamnă „scutec de copil”, „leagăn” sau, mai simplu spus, „început”. Astăzi, termenul s-a generalizat și-l traducem: „carte în feza ei de copilărie”. Deci, „cartea-copil”, cum am zice, s-a tipărit între 1455 și 31 decembrie 1500. De la 1500 încolo, nu se mai numesc incunabule, deoarece cărțile nu mai sînt în faza copilăriei lor: ele sînt tipărite frumos, în flux industrial, în sute și mii de exemplare, se vînd, circulă.

În „Sanctuarul cărții”, organizat în incinta Muzeului literaturii române, ați văzut cărți rare. Cărțile vechi, incunabulele în special nu aveau pagină de titlu. Tot ce spunem astăzi în pagina de titlu se arăta atunci la sfîrșitul volumului, pe ultima pagină, care se numește, de obicei, epilog. Aici, se notau: numele tipografului, localitatea de imprimare, anul, numele voievodului care susținea bănește sau în timpul căruia se executa lucrarea. Prin secolul al XVIII-lea, a început să apară și pagina de titlu, așa cum există și astăzi.

ECOURI

Conferința Națională a

„Învățați, munciți și învățați pentru a deveni buni muncitori, buni specialiști, cetățeni demni ai patriei noastre socialiste, pentru a vă putea îndeplini în cele mai bune condiții sarcinile ce vă revin în activitatea economică, socială, pentru a vă putea asuma răspunderea dezvoltării viitoare a patriei!”

Nicolae CEAUȘESCU

COEZIUNE

A trecut puțin timp de la încheierea lucrărilor Conferinței Naționale a partidului și hotărârile adoptate au și început să se confunde cu viața, să dea sens, forță și dimensiuni existenței noastre.

Asistăm în aceste zile la fenomenul propriu socialismului și, mai cu seamă, acestor ultimi ani, în care, călăuzit de Directivile Congresului al XI-lea, întregul popor român și-a strins și mai puternic rindurile în jurul partidului, în jurul secretarului său general, tovarășul Nicolae CEAUȘESCU realizând o unitate indestructibilă, unitate care definește o națiune demnă, hotărâtă să-și apere suveranitatea, integritatea teritorială și dreptul său la o viață mai bună.

Eveniment de o deosebită însemnătate în viața patriei noastre, Conferința Națională a ilustrat afirmarea tot mai puternică a rolului conducător al partidului în societatea noastră. Referindu-se la sarcinile comuniștilor, tovarășul Nicolae CEAUȘESCU arăta în cuvântarea sa de închidere a lucrărilor Conferinței: „A fi comunist înseamnă a fi revoluționar, nu numai în vorbe, ci și în fapte, înseamnă a face totul pentru îndeplinirea Programului partidului, pentru îndeplinirea năzuințelor poporului nostru”.

Conferința Națională a hotărât ca Raportul prezentat de tovarășul Nicolae CEAUȘESCU să stea la baza întregii noastre activități viitoare. Această hotărâre ne pune în față un program devenit chiar din clipa rostirii lui o platformă de ideal și fapte în ascensiunea poporului nostru spre viitor.

Ovidiu ADAM,
clasa a X-a F

RETROSPECTIVĂ MĂREAȚĂ A SUCESELOR

Document politic încărcat de ample semnificații, impresionant prin strălucita sa capacitate de sinteză, Raportul prezentat de tovarășul Nicolae CEAUȘESCU la Conferința Națională a partidului oferă o retrospectivă măreață a succeselor pe care, sub conducerea comuniștilor, întregul nostru popor le-a obținut după Congresul al XI-lea. Adevărată cronică a izbînzilor noastre, Raportul a trezit în rindurile tuturor uteciștilor ecouri adinci precum și hotărârea fermă de a lupta pentru aplicarea Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Graziella-Mihaela VARVARA,
clasa a XII-a C

PROMOVAREA PROGRESULUI TEHNIC

În spiritul Raportului prezentat de tovarășul Nicolae CEAUȘESCU la Conferința Națională, Orientările generale subliniază cu pregnanță că în centrul noului cincinal vor sta: ridicarea nivelului tehnic și calitativ al întregii producții materiale, ridicarea cu și mai mare intensitate a revolu-

ECOURI

Partidului Comunist Român

ției tehnico-științifice, introducerea celor mai noi cuceriri ale cunoașterii în toate domeniile economico-sociale, realizându-se astfel o economie modernă, de înalt nivel tehnic, de mare productivitate și eficiență. Promovarea progresului tehnic în economie se va reflecta în accentuarea procesului de înnoire și modernizare a producției.

Tineretul patriei noastre este vital interesat în realizarea acestor dădiderate. Ele oferă posibilități nelimitate de afirmare a capacității și aptitudinilor fiecăruia. Sintem conștienți că aceasta implică sporirea efortului în direcția însușirii temeinice a principiilor pe care se bazează politica partidului și statului nostru, a cuceririlor științei și tehnicii. Societatea are nevoie de oameni multilateral pregătiți, capabili să se adapteze marilor mutații pe care omenirea le va realiza.

Silvia DRĂGHICI,
clasa a X-a F

DATORIA TINERILOR

Nouă, tinerilor, căroră Conferința Națională a Partidului Comunist Român ne-a adresat chemarea fierbinte de a ne afla permanent în primele rânduri în promovarea noului, în procesul făuririi unei vieți tot mai ferice, partidul ne face încă o dată dovada dragostei și grijii sale părintești punindu-ne în față perspectiva viitorului de aur al comunismului.

Știind că nu trebuie să fim numai beneficiari, ci și constructori ai acestui măreț vis, vom acționa cu tot elanul nostru tineresc, cu toată energia de care dispunem pentru ca marile obiective stabilite de partid să fie îndeplinite în cele mai bune condiții.

De asemenea, ne vom strădui să îndeplinim sarcinile ce revin Uniunii Tineretului Comunist în perfecționarea muncii sale, în vederea îndeplinirii rolului de mare importanță pe care îl are în sistemul democrației noastre socialiste.

Monica PETRAȘCU,
clasa a X-a F

PENTRU O LUME FĂRĂ ARME, FĂRĂ RĂZBOAIE

Una din problemele abordate de tovarășul Nicolae CEAUȘESCU în Raportul prezentat la Conferința Națională este și crearea unei lumi fără arme și fără războaie.

După ce a arătat că aceasta este problema fundamentală care preocupă întreaga lume, ca urmare a intensificării cursei înarmărilor, tovarășul Nicolae CEAUȘESCU a arătat cu fermitate că „se impun măsuri de întărire a încrederii între state cum ar fi retragerea trupelor de pe teritoriile altor țări, desființarea bazelor militare străine și a blocurilor militare opuse. În mod deosebit se cere oprirea înarmărilor nucleare”.

De la înalta tribună a Conferinței, a fost afirmată din nou „hotărîrea nestrămuită a României socialiste de a acționa cu fermitate în vederea întăririi solidarității și colaborării cu toate forțele progresiste, cu toate popoarele și statele lumii care se pronunță pentru o politică nouă, democratică, de egalitate, pentru pace, pentru o lume mai dreaptă și mai bună pe planeta noastră, în care fiecare națiune să se poată dezvolta în mod liber”.

Mariana BALICA,
clasa a XII-a B

Anchetă realizată de
Gabriela MOISE,
clasa a XII-a B

VIATA**ORGANIZAȚIEI****U.T.C.**

**Să muncim
mai mult,
mai bine!**

Intr-un cadru de permanentă revoluționare a societății, în contextul atingerii, sub priviri energice și hotărâte, a țelului nobil al socialismului, perfecționarea morală a tinerului este o sarcină permanentă și nobilă a organizației noastre revoluționare.

În această ordine de idei, sub îndrumarea și dirijarea concretă a Partidului Comunist Român, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tineretul din țara noastră își canalizează toate eforturile fizice și intelectuale spre făurirea idealului socialist și comunist. Certitudinea acestui ideal, condiție și factor determinant al acțiunilor noastre, ni s-a dezvăluit și nouă, uteciștilor de la Liceul „Unirea”, în procesul de rapidă maturizare intelectuală. Activitățile noastre sînt subordonate acestei înțelegeri, ca o materializare a roadelor rațiunii.

Organizația Uniunii Tineretului Comunist din liceul nostru, în ansamblul activității sale, a avut și are în vedere complexitatea și diversitatea direcțiilor în care trebuie acționat în modul cel mai just și ferm cu putință. Exemplificarea cu cîteva din cele mai importante acțiuni desfășurate de colegii liceului nostru în ultimul an școlar este revelatoare.

De cea mai mare însemnătate este activitatea de ridicare generală a nivelului la învățatură și disciplină, activitate ce a avut ca punct de plecare importanța educării și formării concepției despre muncă și viață la fiecare utecist. Meditațiilor și consultațiilor organizate cu ajutorul activ al conducerii școlii, analizele situației la învățatură, discuțiile purtate cu părinții pe această temă au dus la creșterea procentului de promovabilitate, care în anul școlar 1976—1977 a ajuns la 90 la sută.

În cadrul concursurilor pe obiecte, elevii își aprofundează cunoștințele dobîndite, acumulează altele noi. Rezultatele obținute în faza județeană a concursurilor pe obiecte și în cea a sesiunii de referate și comunicări științifice confirmă încă o dată buna pregătire a unora dintre membrii organizației noastre.

O activitate intensă, deosebit de interesantă a desfășurat-o cercul de filozofie și ateism științific.

La loc de frunte s-a situat și orientarea școlară și profesională a tinerilor. În acest scop, au fost efectuate

vizite la întreprinderi, instituții, în centre universitare, au fost purtate discuții, au fost făcute prezentări de meserii cu colaborarea cadrelor competente din economie. Noua configurație pe care a căpătat-o învățământul liceal și universitar va imprima o altă fizionomie activității noastre viitoare. În cuprinsul educării politico-ideologice a membrilor organizației noastre, discuțiile pe diferite teme, materialele informărilor politice, dezbaterile pe marginea documentelor de partid și de stat și a articolelor apărute în presa centrală mențin viu interesul tinerilor pentru actualitatea în permanentă schimbare și neîncetat progres social.

În direcția educării moral-cetățenești, continuă să se facă pași importanți: organizarea unor gale de filme în sala de festivități a liceului, urmate de întâlniri și dezbateri cu cadre din M.I. și procuratură, acțiune care s-a bucurat de o largă participare în rindul uteciștilor. Aceeași sală a fost totodată martora unor manifestări prilejuite de zile ca 24 Ianuarie, 16 Februarie, dar a fost și gazda fazei locale a festivalului de uriașă amploare, de imensă forță mobilizatoare, „Cântarea României”. Cele 8 formații calificate la faza județeană, cele două selecționate pentru faza interjudețeană au purtat faima liceului pe drumurile patriei.

Dar nu se poate vorbi despre o activitate rodnică a Liceului „Unirea”, fără a se aminti participarea tinerilor noștri la acțiunile de muncă patriotică. Rezultatele obținute în timpul campaniilor de recoltare, contribuția adusă de noi la acțiunea de reconstrucție a școlii au demonstrat în mare măsură capacitatea uriașă de care dispune tineretul.

În privirea noastră retrospectivă, nu putem trece ușor însă peste activitatea sportivă, destul de bogată, desfășurată sub semnul „Daciadei”. Iar un nume-simbol, precum acela al Feliciei Antoneac nu necesită comentarii.

Și iată că ne aflăm din nou la început de drum, stimulați de experiența înaintașilor, stăpini pe forța noastră și conștienți de ceea ce sintem în stare să făurim.

Monica PETRAȘCU,
secretara Comitetului U.T.C.

DEBUT

Sevele din glie

Cu cerul în ochi
Și Zamolxe în suflet,
Cu noaptea în plete,
Încinși cu Carpații
Și Dunărea-n auz,
Dacii
Au făurit poezia
De piatră,
Columna,
Iar Gelu
Și-a scris poezia,
În ropot de lupte
pe roșie iarbă.
Apoi Ștefan
Cu bătaia săgeții
În colnicul vântului,
În zbor de vulturi
În ochii urmașilor,
Dar peste toate,
Poezia acestui pământ
Din care stoarcem în palme
Sevele din glie.
Cintec la izvoarele Argeșului,
Cintec la izvoarele acestui neam.
Cintec pentru soarele vieții,
Cintec.
Cu miinile sale de meșter
A dat caselor viață,
Cu miinile sale de meșter
A înălțat zidul
iubirii de glie,
Cu miinile sale de om
A creat focul de luptă.
Meștere Manole, spune-mi
drept :
Cine ți-a zidit inima ?

Liliana TÂNASE,
clasa a VIII-a B
Școala generală nr. 10 - Focșani

DINTRE SUTE DE CATARGE**Zestre**

Tu ești mirele meu,
 Tu ești mirele meu așteptat și dorit..
 Mi-au prezis ursitoarele
 C-ai să vii — Și-ai venit !
 Bun venit !
 Prinde-mi mîna. Aceasta sînt eu..
 Tinerețea-mi zvîcnește-n artere
 Și-abia reușesc să mă domin
 Că aripile-mi,
 Aripile-acestea sînt lacome veșnic de zbor,
 Și mi-e gîndu-albatros, sfișind înălțimi,
 Și mi-e sufletul tainică doină de dor..
 Iată-mi zestrea :
 Mi-s carele pline —
 Mîinile-mi au știut cum să smulgă
 prinosul pămîntului.

Iată-mi zestrea :
 Cît vezi, țara asta
 O am cu hrisov de la Ștefan,
 Cît vezi :
 Toată țara
 Și taina-mblinzirii cuvîntului..
 Bogată mi-e zestrea ;
 Eu sînt vrăjitoarea izvoarelor țării
 Și sînt
 Zîna bună, veghind la răscruci de Istorie.
 Sînt,
 Mai mult ca oricine,
 Stăpîină pe-ntregu-mi destin..
 Însă, mire, tu, mire-așteptat,
 Și destinu-mi ți-nchin :
 Să mă aperi
 De nopți-piază rea
 Și să-mi aperi moșia cu zid
 Și cu marea-ți oștire,
 Tu, Măreț-Partid !

Anca JITIA

Se cheamă patrie

Eu port în mine istoria și
 conștiința
 purității — ce se cheamă
 patrie. Eu
 port în mine spicele Bărăganului
 în
 care zac lacrimile dulci ale
 străbunilor ;
 eu port în mine chemarea
 luceafărului
 și pîinea și iubirea ; eu port
 pretutîndeni în mine versurile
 acestei
 frumoase balade cu nume de
 dor :
 ROMÂNIA !

Tinerii

Noi am învățat de la eroii
 de ieri
 că vom fi eroii de mîine
 și-am învățat cum se ține în
 mîină o floare
 și cum se coace o pîine.
 Noi am învățat de la părinți,
 de la lumină, de la iubire
 că omenesc e să fii
 român pînă la privire.
 Și-am mai învățat de la
 libertate,
 de la griul spre soare-ntors
 că patria-i o inimă
 de forma visului frumos...

Virgil PANAIT

Din neguri, din vise, din doruri

Mi-e neamul legendă,
 Mi-e neamul istorie,
 Mi-e neamul de Daci și Romani
 De viteji și de moși înțelepți.
 Mi-e neamul urmaș
 Al timpului născut

Din neguri,
 Din vise,
 Din doruri...

S'ănica ȚANDĂRA

Liceul industrial nr. 1 Focșani

DINTRE SUTE DE CATARGE*Un nume :***Petrișor DUMITRU****Independent**

*Independent,
De ani și ani,
Trăim în anolimpuri de lumini
Și am crescut din fiecare stea înaltă
Cite un imn albastru
— Comuniste imnuri —
De ani și ani, cu împlinirile din noi,
Venim
La timpul nostru
Răsărit aici
Ca o statuie albă — idee de a li —
De ani și ani trăim în arderile sfinte
A'e oțelului —
Oțel topit în lunca gândurilor —
Semn că istoriile — gânduri mai curg încă...
De mii de ani
Istoria,
Dintotdeauna scrisă,
E o putere mai putere
Și-s locurile locuri
Și-s oamenii mai oameni
Aici,
În România.*

S-a născut la 1 ianuarie 1959, în comuna Tătaranu, județul Vrancea. Este elev în clasa a XII-a, la Liceul pedagogic din Focșani.

A publicat în „Revista noastră”, „Cutezătorii”, „Limbă și literatură română” (pentru elevi) „Educatorul” (revista Liceului pedagogic din Focșani).

În ultimii ani, a participat în taberele de creație organizate la Galați, Botoșani, Năsăud, unde a primit valoroase distincții. În 1977, s-a numărat printre finaliștii Concursului de literatură română „Mihai Eminescu”.

Cîntare

*La poarta de lut a patriei mele,
Cuvinte de var,
NestîNSE,
Îi aduc drept dar
Timp românesc.
Comunistul timp și cîntarea lui —
Cîntarea pămîntului
Moștenit de la daci —
Cîntarea neamului tare ca stejarii —
Cîntarea oțelului și a pîinii —
Cîntare
Luminii acesteia
Comuniste românești.*

**Nume
românesc**

*Eu știu
Că în mine
Respiră ecoul
Roslit printre
Veacuri
Precum stelele,
Cînd se cunosc
La pîinea cerului.
Liniștea locurilor mele
Coboară cu iubirea
Prin ramuri de mîinc...
Cu rădăcinile îmi curăț
Adîncul meu
De unde am venit.*

VRANCEA LITERARĂ

Dumitru PRIGOP :

PATIMA
MUNTELUI *)

Eu mai înalț un munte spre
ochii tuturor
o pasăre încheagă pământul
cu vecia
sub aripile-i albe cu Vrancea
sînt dator
pământul plin de taine, mai
vechi ca poezia.
Bărbații curg în aștri cînd
zilele de mai,
alunecă în iarba pădurii de
departe,
dar alte brațe-n urmă pe
gurile de rai
duc mai departe torța din viață
pînă-n moarte.
Cît cred în tine, Țară de vis și
de păcat !
cu lutul tău statornic mi-am
îmbrăcat ființa,
am ridicat copilul din muguri
în bărbat,
în lacrimă citindu-i ce-nseamnă
biruința.
Dacă înalț un munte spre ochii
tuturor
și-l clatin cu tăcerea din
vechile tipare,
cutremurat de patimi —
înseamnă că-s dator
cu Miorița Vrancei, o stea
spre fiecare.

*) Din volumul cu același titlu în curs de apariție la Ed. „Eminescu”.

Am pe masa mea de lucru colecția unei reviste care a apărut demult în orașul Focșani. Mă emoționează acest mesaj sosit de peste vreme și, deseori, în cite o clipă de răgaz, îi desfac filele și mă strecor înapoi în acele zile vechi.

Revistele mi-au fost dăruite de către scriitorul B. Iordan într-o seară de toamnă, cînd la un pahar de rubiniu făcut de el din struguri aduși din pogdorii, mi-a citit citeva fragmente din romanul lui despre Tudor Vladimirescu.

Și iată că și de la acea seară s-au împlinit în această toamnă douăzeci și unu de ani.

Revista incolțise în sufletul celor doi poeți focșăneni, tineri fără noroc, măcinați de acea zădărnice provincială a epocii, și ca un simbol al nefericirii lor o botezaseră cu cifra fatidică „13”. Își propuseseră să apară la 13 ale fiecărei luni, să scoată doar 13 numere, ceea ce au și reușit, și să colaboreze de fiecare număr cite 13 scriitori, lucru ce l-au realizat abia la ultimele apariții.

Poeții despre care vorbesc erau Alexandru Călinescu și Pavel Nedelcu. Nu demult i-am evocat în paginile „Revistei noastre”. Revista „13” a început să apară în martie 1934... Cînd oare au trecut 43 de ani de cînd în vitrinele librăriilor și pe vechile ziduri ale orașului au înflorit, colorate, afișele care vesteau nașterea ei ?

Primăvara aceea de demult topise zăpezile și în văzduhul limpede se așteptau zvonurile înalte ale cocorilor. Visam un mărțișor cu fire de mătase albe și roșii și un medalion pe care să-l prind lingă inima tinăra a unei școlărițe. Afișele acelea colorate au pus o notă deosebită pe monotonia romantică a tirgului milcovean.

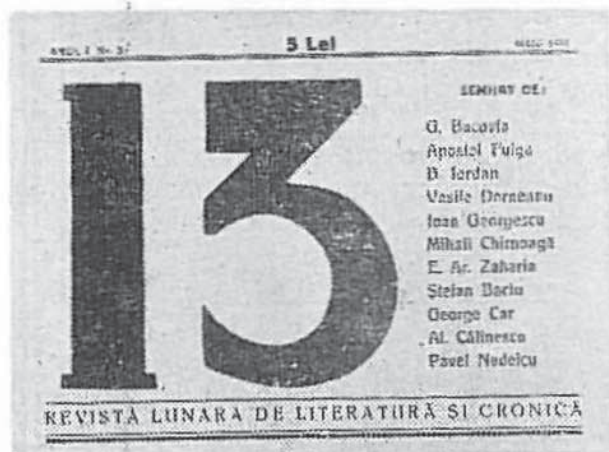
Primul număr, iată-l tipărit, pe hirtie roșie, protestatară, are pe copertă, sus, titlul cu litere groase „TREISPREZECE”. Celelalte și-au schimbat frontispiciul, avînd scris mare, cu cifre arabe: „13”.

În primul număr, colaborează: Fulga Apostol (romancierul de mare forță epică, Constantin Apostol), Alexandru Călinescu, I.M. Dimitrescu, G.B. Ionescu, B. Iordan, I. Al. Bran-Lemeny, Aurel Marin, Dan Mureș și Pavel Nedelcu. În celelalte, apar colaboratori noi: E. Ar. Zaharia,

VRANCEA LITERARĂ

REVISTA

George Car, Vasile Dorneanu, Mircea Streinu, Ștefan Baciu, G. Bacovia, Ioan Georgescu, Mihail Chirnoagă, Dumitru Cosma, Elisabeth Henția, Nicolae Andrieș, Emil Bogdan, Sacha Carmen, Traian Mihăilescu, pictorul focșănean Ion Dimitriu-Nicoresli, poetul focșănean George Negrea.

În numărul 8, își face debutul în literatură, cu un sonet, „Nevroză“ (care a fost și premiat), poetul și criticul de artă plastică Ion Franzetti. Era atunci în clasa a VI-a B. la Liceul „Unirea“. Alte semnături: Florea Călin (Florea Crețeanu de mai târziu), Vladimir Cavarnali, Mircea Pavelescu (epigramistul), Virgil Huzum, Ștefan Stănescu, Ștefan Ican și Atena Stănescu. Cite nume, cite zboruri către frumosul din sere!

Pe mulți dintre ei i-am cunoscut și i-am îndrăgit. Alții, răpuși de destine tragice, și-au frânt cărările coborînd în moarte cînd abia izbutiseră să infiripe cite un firicel de cîntec. Poetul de reale speranțe, Alexandru Călinescu, după două plachete elegante: „Declin“ și „Mări moarte“, rămîne în Cimitirul de la Sinaia, în septembrie 1937.

Despre bunul și dragul meu prieten, Pavel Nedelcu, nu se știe nici cînd a murit, nici pe unde i-o fi mormîntul. Spun unii că ar fi într-o groapă comună din Cimitirul sudic — Focșani, alții mi-au spus că ar fi într-un mormînt de la spitalul de la Socola. Cine mai poate ști?

S-a risipit și el, după cum i s-a risipit și manuscrisile. Aurel Marin a pierit într-un tranșeu, pe undeva, pe front.

B. Iordan a căzut, acum vreo 12 ani răpus de un infarct.

Mihail Chirnoagă își sfîrșește zilele într-un accident de care ferată în iarna lui 1948.

Dîntre focșăneni îi mai văd pe Constantin Apostol, pe poetul George Negrea și pe pictorul Dimitriu-Nicoresli, care de curînd, la hotarul celor 80 de ani a avut o expoziție în Casa Armatei din București. Din toate strădeniile, din toate acote splendide zădărnicii, au rămas totuși aceste petale de lumină, crăinici ai unor vremuri de demult, care aduc miresmele unor suflete de visători ce au crezut cîndva în magia siivelor poleite.

Ion Larian POSTOLACHE

REDACȚIA REVISTEI „13“

Al. Călinescu

George Car

Sacha Carmen

Pavel Nedelcu

ANCHETA «REVISTEI NOASTRE»

RELAȚIA ELEV- MANUAL

1. După orele de curs, consultați întotdeauna manualul ? De ce ?
2. Cum folosiți manualul ?
3. Ce găsiți sau ce doriți să găsiți în orice manual ?
4. Ați putea învăța fără manual ?
5. Ce manual vi se pare cel mai bine structurat ?
6. Aspectul grafic al manualului contribuie la însușirea mai temeinică a cunoștințelor ?

Marcel CĂLINESCU, clasa a IX-a A, Liceul sanitar :

1. Da, pentru mai buna înțelegere a lecției.
2. Întii, citesc integral lecția, apoi o fragmentez pe probleme din care extrag esențialul.
3. Doresc ca fiecare manual să fie cât mai simplu și cât mai restrâns.
4. De foarte multe ori, însemnările luate în timpul orelor de curs depășesc conținutul lecției din manual. Cu toate acestea, el trebuie folosit.
5. Manualul de istorie.
6. Da, foarte mult.

Mariana KOVACS, clasa a XII-B :

1. Da, din obișnuință
2. Îl consult, rețin esențialul. Folosesc manualul ca o confruntare dintre personalitatea celor care îl realizează și a celui ce îl cercetează. Categorie, atunci când sîntem examinați, manualul nu este obiectul reproducerii stereotipe.
3. Aplicații cât mai bine structurate.
4. Nu.
5. Sînt mai multe, dar înclin spre cel de fizică. Nu am găsit nici unul căruia să-i atribui un superlativ.
6. Da, mai ales cînd i se asociază un conținut foarte bun, acestea două completîndu-se reciproc.

Daniela PUPĂZĂ, clasa a IX-a A :

1. Da. Pentru clarificarea mai deplină a unor noțiuni, pentru ilustrații. Acestea din urmă acționează asupra memoriei vizuale.
2. Depinde de obiect. Sînt cazuri cînd explicațiile, prin modul cum sînt date, nu mai au nevoie de consultarea manualului, ci a altor surse de informare pentru completare.
3. Întrebări la sfîrșitul fiecărui capi-

tol și, uneori, cu valoare de model, chiar răspunsuri. Unele manuale nu sînt bine legate, din care cauză se desprind foile, iar hîrtia nu-i întotdeauna destul de atractivă.

4. E totuși posibil, dar depinde...

5. Manualele de fizică, chimie.

6. Unele ilustrații nu reprezintă mare lucru, însă contribuie la însușirea mai temeinică a cunoștințelor. Nu s-ar putea face și în culori ? Parcă și ochiul ar primi altfel informațiile.

Paula POPESCU, clasa a IX-a A :

1. Da, pentru a clarifica și, în același timp, pentru a primi noi informații.
2. Manualul îl folosesc în diferite feluri și aceasta diferă de la un obiect la altul.
3. Într-un manual, ar fi de dorit să găsim informații noi, interesante, în afara lecțiilor predate în clasă. Astfel, după părerea mea, ar putea să ajute la întărirea relației elev-manual.
4. Nu.
5. Cu mici excepții, toate manualele sînt bine structurate.
6. Aspectul grafic este folositor celor care au o bună memorie vizuală.

George CÎRLOMONESCU, clasa a XI-a C :

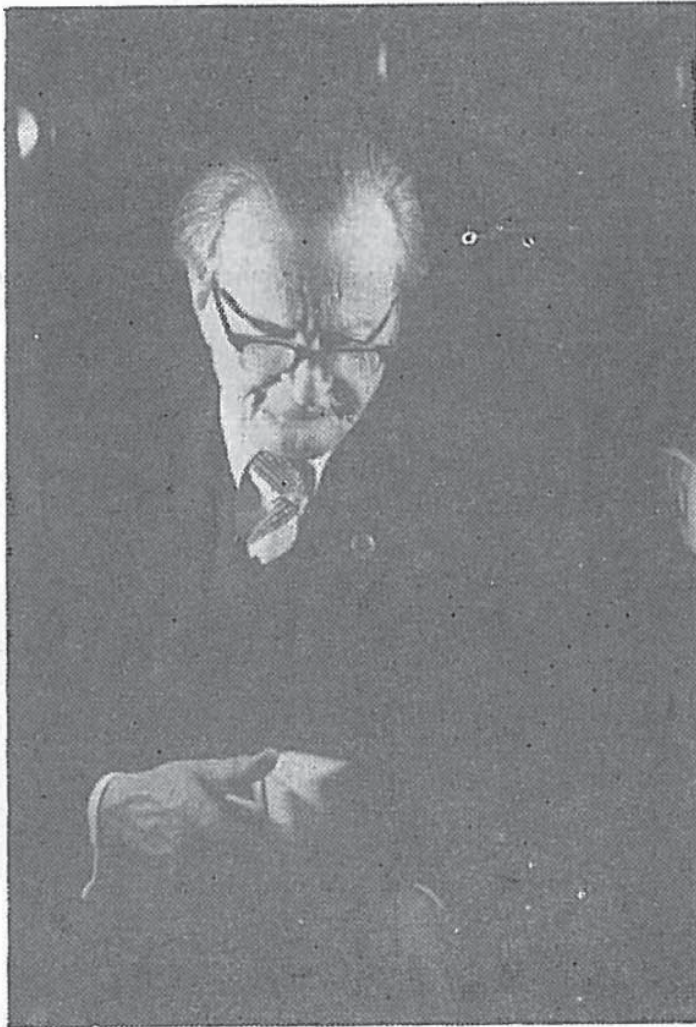
1. Nu întotdeauna, pentru că urmăresc cu atenție explicațiile tovară-

(Continuare în pag. 746)

Tema anchetei viitoare :

RELAȚIA PARINȚI-COPII

ALBUMUL PRIETENILOR REVISTEI

Acad.
Șerban CIOCULESCU

Vivati,
crescut,
florist

Revista noastră

acad Șerban Cioculescu

28/2/1975

Din mărturisirile și relatările de pînă acum, se cunoaște că talentatul poet, delicatul critic și onestul memorialist I. M. Rașcu avea o fire bizară, fiind, pentru cei mai mulți, un incomod și un inabordabil. Dealtfel, în cariera sa de dascăl a fost extrem de exigent, producînd spaimă în sufletele elevilor și părinților. De fapt, aceasta este o impresie superficială și pur formală, deoarece omul și scriitorul I. M. Rașcu releva, în aproape toate situațiile, conform indicațiilor oferite de istoricul literar Dumitru Murărașu, înțelegere, bunătate și delicatețe. E adevărat, nu era un exaltat și numai în cazuri excepționale se confesa. Ducea o viață retrasă, fiind înconjurat numai de cărți, care i-au fost în întreaga-i existență, autentici prieteni și fideli sfătuitoari. Dedicat în exclusivitate, lecturii și studiului, acest om neobișnuit, prin înzestrarea sa psihică și intelectuală, a cunoscut cărțile scriitoarei Sandra Cotovu, care debutase la Însemnări ieșene sub ochul ager al lui G. Topirceanu. Primind volumul Fascinație, I. M. Rașcu întocmește o amplă analiză în care reliefează calitățile sigure și armonia construcției a acestui roman. Observațiile critice, evaluarea talentului, similitudinile pe care le stabilește cu Anton Holban, minuțiozitatea analizei, susținerea punctelor de vedere, în plan estetic și etic, specifice epocii, urmărirea și cum șir a evoluției eroinei îl determină pe I. M. Rașcu să afirme că romanul are un „farmec tainic”. După o astfel de caracterizare, era și firesc ca autoarea să-i trimită și celelalte cărți, ceea ce se și întâmplă. Dar de data aceasta, final istoric și critic literar nu mai scrie nici un comentariu, deși promisese. Nu din neglijență, ci, probabil, din motive extraliterare, care ne scapă deocamdată.

În biblioteca scriitoarei Sandra Cotovu se găsesc trei din cărțile lui I. M. Rașcu, care au înscrise pe foaia de titlu patetice și zguduitoare frînturi de gînd (Vibrări. Buc. 1935: Doamnei Sandra Cotovu, omagiu ales I. M. Rașcu. 1944, 4 ianuarie; Renun-

ISTORIE LITERARĂ

I. M. RAȘCU

— ipostaze inedite —

I.M. Rașcu și D. Murărașu
la Fontanay-aux-Roses, în 1926

țările luminoase. Buc., 1939; Doamnei Sandra Cotovu, poetă a nuanțelor sufletești, cu aleasă prețuire literară. I. M. Rașcu, 1944, 21 ianuarie; La Lisieux, cu sfința Tereza. Buc., 1943; Doamnei Sandra Cotovu, cunoscutoare adîncă a sufletului feminin, aceste pagini de evocare a unei figuri de o înaltă și pură feminitate I. M. Rașcu, 1944, 20 ianuarie). Personal, cei doi scriitori nu s-au cunoscut niciodată. Scrierile ce urmează*) sînt elocvente mărturii de prietenie sinceră și probitate scriitoricească.

Nicolae SCURTU

11

Stimată Doamnă,

București, 2 ianuarie 1914

Prietenul meu, avocatul I. Popovici, mi-a făcut plăcuta surpriză de a-mi oferi din partea d(umnea)voastră volumul Fascinație). Vă mulțumesc călduros pentru acest dar scriitoricesc, care e cu deosebire prețios, deoarece la delicatețea gestului se adaugă și valoarea lucrului oferit. Despre această valoare a cărții aș vrea — sfătuit de prietenul meu — să notez aici câteva rînduri deși nu știu dacă ele nu vor

ISTORIE LITERARĂ

părea inoportune și dacă nu era poate mai potrivit din parte-mi — și mai modest — să mă opresc, după protocolarele mulțumiri. Continui, deci, ca omul odată „intrat în horă”... Am citit romanul d(umnea)voastră — după care am isprăvit alte lecturi mai vechi, care-și așteptau rindul — de două ori la șir. Cred că e pentru întâia dată că o carte mă îndeamnă să procedez așa — și pentru plăcerea ce mi-a produs prima lectură, dar și pentru dorința de a intui cât mai precis jocul de clar-obscur și de nuanțe al stilului și al subiectului. E o carte de viață interioară prin excelență, de „analiză”, cum e la modă să se spună azi, dar care — spre deosebire de alte de aceeași esență, ale altor scriitoare (câci de o bucată de vreme mai ales scriitoarele noastre au înclinare către acest gen) — nu e de loc aridă, obositoare, anostă, fadă și nemistuibilă, așa cum e cea mai mare parte din romanele sau nuvelele imitatoarelor talentatei doamne Papadat-Bengescu. E o povestire în surdina, fără element senzațional și fără măcar ceea ce se cheamă propriu-zis o „intrigă” desfășurată atent, după un plan meticolos întocmit, cu motivări ample, peripeții și „lovituri” — cu excepția doar a Epilogului, scris într-un alt „tempo”, pentru a sublinia, pare-se, necesitatea unui deznodământ de ordin sufletec, ce părea a se impune. În privința subiectului, ați reușit să faceți „quelque chose de rien” — și prin aceasta vă găsiți într-o bună și ilustră tovărășie. Dealtfel, subiectul — „ce besoin d' un sou” i-aș spune, aplicându-i verlainiana „definiție” a rimei: e un pretext pentru cine e deprins să distingă umbrele în-timplărilor sau contururile lor neobișnuite și invizibile pentru ochii „burghezi”. Acest subiect, pe care doar Epilogul îl zgâlție puțin din odihna-i de suprafață marină înșelătoare, era totuși, în simplitatea lui aparentă, extrem de ingrat și tocmai prin înfățișările lui exterioare obișnuite, făgăduitor de „trape”. Ați știut, în tot cursul lui, deși era vorba de un roman de dragoste, să mențineți tonul și expresia la un nivel de cuviință și de decență, care nu caracterizează nici pe departe producerea epice ale altor romancieri de azi și chiar (dacă nu mai ales) ale unor romanciere. Nici o pagină scabroasă și nici o scenă riscată. E un mare merit, în haosul vinovat al modei actuale, cind e vorba de o realizare de o astfel de esență. Mai mult: subiectul care la prima analiză se înfățișează, din punctul de vedere al unor date de ordin primordial, ca necorespunzând cerințelor morale (și-mi place a crede că nu veți suride de faptul că vreau să caut într-o scriere, pe lângă valoarea estetică, și astfel de preocupări) pare a avea totuși o semnificație mai adincă și mai plină decât aspectul — obișnuit în romanele moderne — al unui banal caz de adulter. Eroina n-a arătat, în paginile cărții, dorinți de satisfaceri fizice. Căutarea ei îndărătnică pare a avea la bază o sete de ideal, de perfecție, de armonie, de atingere, în cadrele realității, a unui vis obsedant. Desigur gestul ei de părăsire a căminului poate fi judecat cu severitate și chiar condamnat în sine, el însă nu reiese din lectură nici capricios și nici ușuratec. Deziluzia finală nu-i decât starea de suflet nimicitoare ce însoțește pe mulți, după clipa apropierei de un scop prea lungă vreme îndepărtat și rîvnit; noul refugiu, în amintire și suflet, al eroinei e dovadă de această veșnică tendință spre o țintă luminoasă, pe care unii o urmăresc îndărătnic, cu riscul de a nu o întâlni niciodată. E o specie de „bovarism” ciudat și stăruitor, ce caracterizează sufletul eroinei din Fascinație și pe care (dar aceasta interesează mai puțin) îl găsește tolerabil doar în cărți, chiar cind, de data aceasta, Victor nu prezintă puncte de asemănare cu Charles Bovary. Nanda, căsătorită la 17 ani (marca ei circumstanțată atenuantă, în procesul pe care, după cum vedeți, i l-am intentat) își crease cu timpul o icoană de bărbat, ideală, căreia, îi suprapune, din fericire unei vecinătăți zilnice, de care nu e responsabilă ea (altă inconstanță ușurătoare!) o imagine reală, urmărită la început inconștient, apoi tumultos și voluntar, cu tot arsenalul cochetăriei feminine și al jocului pasiunii, temperat de conveniență și mai ales, crud, de orgoliul rănit. Icoana nu se înalță tot mai sus, ca să n-o poți ajunge”, ci (în realitate sau numai dintr-o saturație de rîvniri refulate?) ea se coboară mereu, încet atingînd-o în sfîrșit, eroina își dă seama, de-abia acum, că s-a coborît și ea, ceea ce-i repugnă. Va tînde, deci, din nou, în închipuire măcar, spre altă icoană, cu riscul de a-și repeta dezamăgirile, sau, mai degrabă (învinșă și sub impresia unei mari primejdii ce o amenințase și care, momentan, îi oprește hotărârile izvorite din dezamăgiri și într-o privință îi îngăduie, acceptarea situației, pe care nu de mult ar fi dorit-o brusc încheiată) se va lăsa pradă unei pasivități de agonie, zbucium intern firesc, la urma urmei, ba chiar „prea urmi” și de aceea poate atingînd limitele unor licențe etice evidente. Ați reușit totuși, în ciuda acestor înfățișări, de natură delicată, ale Epilogului, să prezentați parter de o esență mai pură, mai eterică a unor „date” epice, care în mod obișnuit sînt arătate în obsedantele și respingătoarelor sublinieri culpabile. Ați mai reușit să scrieți un roman cu subiect sentimental, într-un stil care n-are nimic din sentimentalismul dulceag al romanelor de dragoste, în general: un stil unelori „la rece”, din cauza ironiei, altă dată duos cu discreție și totdeauna aproape reținut, deși nu prea mult supravegheat, clasic aș putea spune, datorită echilibrului său intern și, peste tot, de o comunicativă tinerețe. Farmecul tainic al cărții e, din această cauză, mai ales, în forma ei: spun „tainic”, pentru că felul în care e scris romanul nu e, în toate împrejurările, lipsit de deficiențe: cutare cacofonii sau aliterații, ori repetarea aceluiași vorbe, prea apropiate unele de altele și chiar unele expresii cronate („înainte să leșim”, p. 115 „înainte să-i dau dramul p. 134, etc.). Totuși feminitatea prin excelență a acestui stil, o feminitate

(Continuare în pag. 730)

I.M. RAȘCU – ipostaze inedite

(Urmare din pag. 729)

prețioasă, scintiletoare mai ales inteligență, de o inteligență care stropește frazele cu lumină, naturalețe puțin „prețioasă“ uneori, adică ușor subliniată, rafinementul, dureros aș zice, al observațiilor, frazele ce au aerul aproape totdeauna că sînt firești, chiar cînd construcția gramaticală trimite, de obicei, la plimbare subiectul, tocmai la capătul final al propozițiilor, toate acestea (și încă altele) alcătuiesc acel farmec tainic al cărții, despre care vorbeam mai sus, și face din lectură ei o desfătare de ordin superior ne mai resimțită de mine, atît de viu, de la citirea povestirilor regretatului Anton Holban, și pentru care vă exprim aici felicitări și mulțumiri alese.

I.M. RAȘCU

II

Stimată Doamnă,

Primind cele două cărți, pe care ați binevoit a mi le trimite: *Jocul apelor*¹ și *Divorțul Marianei*², vin să vă mulțumească în chip deosebit. După Fascinație, doream să adăncesc scrisul d(umneavoa)stră și să sint recunoscător că ați răspuns unui gând care-și căuta realizare. Cu voia d(umneavoa)stră, veți primi ceva mai tirziu impresiile mele, poate tot de dimensiunea... celor patru pagini de data aceasta, fără introducerea protocolară, care v-a contrariat. Fiți sigură că aștept ca pe o zi de sărbătoare răgazul ce-mi va îngădui să cifesc aceste două lucrări, pe care le cunoșteam din auzite și din unele ecouri în presa literară (dealtfel, vă urmăresc activitatea scriitoricească, încă de la „Insemnări ieșene“). Dar după cum „la drumul lung nu se pornește cu pasul priplit“ — socotesc că nici la lecturi care făgăduiesc delectarea nu trebuie să pornești cu grabă, fărâmițindu-le și ciocnindu-le de toate prozalele preocupări ale zilelor încărcate de griji. Intirzierea even'uală, a răspunsului meu vă rog să o considerați ca un semn de tihnă de gustare artistică și de reculegere în cadrul operelor ce-mi trimiteți. Vreau să vă mă mulțumesc, mișcat, pentru bunele aprecieri asupra cărții mele *Vibrări*³, care — dină cu-m constatăți — a trecut atît de neobservată. Sint minghit de faptul că slabele vibrări ale acelor coarde au trezit și trezesc totuși ecouri în unele suflete. Cît despre cealaltă latură a chestiunii... Poate avea dreptate G. Călinescu să spue că „discreția omului și ochiul prea sumar al criticii l-au ținut în umbră“. Și nu prea văd remedii la aceasta, căci s-ar cere o schimbare de atitudine, de concepții, de fire — acum sînd poate e cam tirziu, iar împrejurările și oamenii, în marea lor majoritate, nu dau nici un concurs, pentru ca schimbarea să se producă. E de ajuns să spun aici doar atît, pentru simplificare: 90 dintr-o sută de cărți, să zicem, pe care le trimît „presel“ nu sint înregistrate, de cei ce le trimisese nici măcar la Bibliografie. De ce? Habent sua fata libelli. Aș putea continua pe această temă, mai ales că întrebările și nedumeririle ce exprimați m-ar oferi copios prilej, însă nu doresc să mă aventurez pe ispititoarea dar antipatica pantă a jelanțiilor și nici, mai cu seamă, să iau atitudinî de „neînțeles“ sau de persecutat — ceea ce socotesc că ar fi ridicol. Si totuși... vă întrebați de ce nu ați știut nimic despre „Vibrări“? Cred că e puțin — o, foarte puțin — și vina d(umneavoa)stră. Cartea a apărut, ce e drept în plină vară, dar s-a vorbit ceva despre ea: G. Călinescu⁴, în „Adevărul literar“, Perpessiciu⁵ — extrem de înțelegător și aș putea spune entuziast — la Radio și de nu mă înșel (dar poate mă înșel), „Insemnări ieșene“, de asemenea — iar nu de mult și D(umitru) Murărașu⁶, în a sa „Istorie a literaturii române“, a menționat cartea, în chip foarte favorabil. Dar mă întreb dacă, chiar pentru publicul care le-a cunoscut, folosesc asemenea recomandări. Vă rog să primiți și din parte-mi alte două scrisori ale mele, odată cu omagiile cele mai alese.

I. M. RAȘCU

București, II. str. Frumoasă, 36
1941, 20 Ianuar (ie).

NOTE :

1. Fascinație. Roman. Buc., Ed. Bucur Ciobanul, f.a.
2. Jocuri de apă. Buc., Cartea Românească, 1936.
3. Divorțul Marianei și alte schițe. Buc., Cugetarea Georgescu Delafras, 1941.
4. Vibrări. Buc., Inst. Bucovina, 1935.
5. Adevărul literar și artistic, 14, seria a 2-a. nr. 774, 6 oct. 1935, p. 9.
6. Opere. Mențiuni critice. Vol. 7. Buc., Minerva, 1975, p. 160-161 (I.M. Rașcu, Vibrări, 11 Iulie 1935).
7. Istoria literaturii române. Buc., Cartea Românească, 1940, p. 394-395.

*) Originalele se găsesc în arhiva Nicolae Scurtu.

FOȘTI ELEVI AI LICEULUI „UNIREA“

CONSTANTIN NICOLAU:

«Și eu am colaborat la vechea serie
a „Revistei noastre”» (1912-1914)

Intr-una din zile, trecind pe lângă Liceul „Unirea”, am intrat ca să văd școala la care, în sensul adevărat al cuvântului, am învățat să citesc. Cu siguranță, amintirile mă indeamnă, de cite ori trec pe lângă ea, să-i pășesc pragul.

În holul de la intrare, am văzut într-o vitrină specială exemplare vechi și noi din „Revista noastră”. Răsfoind colecția, am găsit numele foștilor colegi și chiar pe-al meu. Și-atunci s-au răscolit amintiri de-acum 63 de ani.

În septembrie 1914, după o lipsă de doi ani, am revenit la Liceul „Unirea”, unde mi-am regăsit prietenii, între ei aflându-se și Anastașe Mavrodin, elev eminent, care, mai târziu, a devenit profesor de franceză. El era vicepreședinte al Societății literare conduse de prof. V. V. Haneș. La puțin timp după deschiderea cursurilor, am fost ales în comitetul de lectură al „Revistei noastre”. Dintre colaboratorii ei, îmi aduc aminte de Demostene Rădulescu, G. S. Graur, N. Manoiescu, un foarte bun versificator ș.a. La rubrica „Matematică”, colaborau, aproape permanent, G. Zamfirescu și N. Kaufman.

Societatea de lectură își ținea săptămânal ședințele. La cele mai multe participau numai elevii conduși de profesorii lor, iar la altele asista și un public mai larg.

Îmi pare bine că a fost reluată tradiția începută de noi. Doresc revistei, în paginile căreia mi-am încercat și eu condeiul, viață lungă și succese pe măsura forței colaboratorilor săi!

CÎNTA MOȘNEAGUL,,

*In barca ce o leagănă valul
Cîntă moșneagul de jale ;
Zilnic el cîntă pe malul
Apei, ce-i șade în cale :*

*„Iubit-am și eu odată
O mîndră cu ochii albaștri,
Cu părul de aur și... toată
Înger căzut dintre aștri“.*

*„Și cum era de frumoasă,
Să piară tostu-i-a sc:is,*

*In apa asta lucioasă...
Și tot n-a lost decît vis“.*

*Cui întrebă el spune
Povestea cîntului său :
„Iubit-am și eu“ și spun...
Și cîntă moșneagul mereu.*

C. C. NICOLAU

(„Revista noastră”, anul II, nr. 8-9
1—15 martie 1914)

La 31 decembrie 1977, a încetat din viață, după o lungă și grea suferință, eminentul profesor și om de cultură, Ghiță N. Chiriac.

Regretatul dascăl s-a născut în satul Rimniceni, județul Vrancea, la 23 noiembrie 1905, într-o familie numeroasă.

După terminarea claselor primare, este admis la Școala normală din Rimnicu-Sărat, pe care o va absolvi cu media 10 (premiul I, cu laude). În urma acestui strălucit succes, este oprit ca institutor la școala de aplicație. Dar nu se mulțumește cu atât: după cîtva timp, se înscrie la Facultatea de istorie din București, unde este remarcat de Nicolae Iorga. În anul al III-lea, pe o teză intitulată „Lecturile făcute. Ce am citit în cursul anului acesta în legătură cu istoria universală deosebit de lectura anilor precedenți”, sub nota 10, marele savat menționează: „E o foarte bună lucrare, cea mai bună din acest an și una din cele mai bune pe care le-am căpătat în toată cariera mea de profesor de 40 de ani. Trebuie să mergă la Fontenay-aux-Roses, N. Iorga”. (Vezi part. 733. jvs).

Deși ia licența cu magna cum laude, rămîne în țară. În 1935, își începe cariera didactică la Liceul militar „Mihai Viteazul” din Tg. Mureș. În anul următor îl găsim la Liceul „Dragos-vodă” din Sighetul Marmăției. Aici, colaborează la ziarul „Graiul Maramureșului”, în coloanele căruia combate vehement mișcarea legionară, apărîndu-l pe Sadoveanu: „O campanie stupidă s-a pornit împotriva unuia dintre cei mai aleși fii ai țării. E vorba de marele prozator Mihail Sadoveanu. Primitivii noștri de aici ard opera crezînd că distrug gîndul și omul care-l intrupează”. („Actualitate” — 11 aprilie 1937). În articolul „Democrație și dictatură”, apărut la 21 februarie 1937, notează: „Țara noastră n-are nevoie de un regim, care, dînd iluzia unei ordini care se poate căpăta mai repede, să prefacă un popor muncitor și inteligent într-o legiune de automate comandată de lipsa de inteligență și scrupule a unui dictator improvizat. Poporului nostru îi trebuie o democrație, însă o democrație adevărată. Surogatele nu mulțumesc decît pe naivi”.

În același an, vine la Focșani, unde funcționează mai întîi la Școala normală, apoi la liceele „Unirea” și „Al. I. Cuza”. Cei mai fructuoși ani din cariera sa îi trăiește însă la Liceul centenar „Unirea”, a cărui conducere i se încredințează în perioada 1945—1948.

Profesorul Chiriac a fost un om al cetății: în orele de clasă, le-a sădit elevilor dragostea de neam și de patrie; în sălile publice, a vorbit mulțimii despre momentele cruciale din zbuciumata noastră istorie, a evocat chipuri glorioase; în presa locală, a făcut lumină asupra începuturilor vieții spirituale din orașul nostru; alături de folcloristul Ion Diaconu, a contribuit la organizarea secției de etnografie a Muzeului de istorie din Focșani; vreme îndelungată, a fost președinte al Filialei Societății de științe istorice și filologice; s-a numărat printre fondatorii Filarmonicii din Focșani; a început monografia Liceului „Unirea”,

DASCĂLI NOȘTRI

GH. N. CHIRIAC

(1905 - 1977)

pe care a publicat-o, în foileton, în „Revista noastră”. (Această importantă lucrare trebuie continuată de colegii mai tineri ai ilustrului profesor).

Insemnările de față au surprins doar cîteva linii ale unui profil, care va rămîne veșnic în inimile noastre!

Prof. Neculai CHIFAN,
directorul Liceului „Unirea”

Premiile acordate elevilor

MONOGRAFIA LICEULUI „UNIREA“

Acestea erau asigurate de primăria oraşului dintr-un capitol special din buget. Ele erau — de obicei — manuale didactice, necesare elevilor în pregătirea lor la curs. (O listă întregă găsim în dosarul 17/1872; tot aici aflăm şi numărul premianţilor, precum şi suma cheltuită cu premiile: 100 de franci).

Cităm dintr-un raport al profesorului Ştefan Mincu cu privire la cărţile recomandate pentru premii: „La această alegere m-am bazat atît pe utilitate, alegînd cea mai mare parte cărţi didactice şi care, prin urmare, pot servi şcolărilor premiaţi, pre-

cum şi pe micşorimea preţurilor ca să le poată pună în armonie numărul cel mare al premianţilor cu micşorimea cifrei din buget” (dosar 1/1879, 12 iunie). Unele cărţi pentru premii sînt recomandate de autorii lor din oraş. E vorba de D. F. Caian care e autorul unui manual intitulat „Reguli pentru scriere a limbii române” (1877) şi A. Puîu, institutor şi director de şcoală primară, care e autorul unei „Prescurtări din istoria românilor”. Alte cărţi sînt achiziţionate din afară cum sînt operele lui I. H. Rădulescu, recomandate de fiul acestuia în două scrisori către primăria oraşului Focşani. Chiar Ministerul indică anumite cărţi pentru premiarea elevilor merituoşi, cum o face în 1882 cu „Ostaşii noştri” de Vasile Alecsandri (dosar 25/1883).

prof. Gh. CHIRIAC

(Va urma)

zece
M. M. G.
Foarte bun.
M. M. G.
Bun din av.
an III. me
Bun de mare
de-are mare
la toate cariere
mea de profesor
1880 an.
M. M. G.
M. M. G.
M. M. G.
M. M. G.

DIALOG LITERAR

OVIDIU PAPADIMA: „Dacă floarea nu are energie să crească singură, degeaba i se toarnă apă la rădăcină”

La 8 iulie 1977, a avut loc, la Liceul „Unirea”, lansarea volumului „Reviste literare ale elevilor”, de prof. Tudor Opreș. În oara autorului, au mai participat: prof. univ. dr. Ovidiu PAPADIMA (conducătorul științific al lucrării), prof. Lucian PANAIT, șef de secție la Editura didactică și pedagogică, elevi din anii I-III și cadre didactice. Cuvîntul de salut a fost rostit de prof. Neculai Chitan, directorul liceului. Cu această ocazie, oaspeții au răspuns la întrebările puse de cîțiva membri ai colectivului redacțional al „Revistei noastre”.

Prof. Petrache DIMA: Alegerea Liceului „Unirea” ca loc de lansare a primei sinteze dedicate presei școlare din România ne onorează.

Din cîte știu, această carte este și premieră mondială. Nicăieri, pînă acum, publicațiile elevilor n-au constituit obiectul unei cercetări pe un plan atât de vast. Fenomenul e urmărit pe o perioadă de 140 de ani: de la 1834, cînd apare la Blaj, prima revistă, „Anورا”, publicație manuscrisă condusă de Nicolae Pauleti, elev al lui Timotei Cipariu, și pînă în 1974, anul de vîrî al presei școlare din țara noastră.

Lucrarea de față ni se înfățișează în primul rînd ca o istorie a presei școlare, dar și ca o istorie a debuturilor în literatura română. În acest bogat fond, Tudor Opreș a descoperit pseudonime și creații uitate chiar și de autorii lor, începuturile literare ale unor oameni de știință.

Tipărit acest volum, Editura didactică și pedagogică a făcut un real serviciu altui culturii, cît și literaturii române. Avem convingerea că, de acum înainte, nici un tratat de specialitate nu se mai poate realiza fără utilizarea prețioaselor informații adunate cu atîtă trudă de prof. Opreș, vechi și statornic prieten al tinerilor creatori din toată țara.

Să folosim acest prilej pentru a intra în intimitatea unei munci finalizate atît de strălucit.

Mihaela POPESCU, clasa a X-a C: Cum s-a născut ideea întocmirii unei asemenea lucrări?

Tudor OPREȘ: Mi-a fost sugerată de prof. Papadima, el însuși conducător de reviste școlare. Cercetarea a început prin '51-'52. Atunci am trecut la fișarea revistelor școlare aflate la Biblioteca Academiei. Datele culese m-au impresionat atît de mult încît m-am hotărît să-mi dau doctoratul cu această temă.

După cum veți vedea, am încercat să reconstitui, dintr-un articol, dintr-o poezie, profilul spiritual al epocii, bătăile de inimă ale aceluia timp, particularitățile sensibilității fiecărui colț de țară.

Lucian PANAIT: La care aș mai adăuga: personalitatea conducătorului spiritual și ideile caracteristice ale vremii.

Ovidiu PAPADIMA: Iar eu aș vrea să subliniez modul deosebit în care a gândit această carte, precum și sistematizarea ingenioasă a informațiilor culese.

Tudor OPREȘ: Publicațiile școlare au fost mesagerii idelilor-forță din fiecare epocă. În Transilvania, pînă la 1 decembrie 1918, ele au militat pentru desăvîrșirea unității naționale. În perioada interbelică, au contribuit la realizarea unității culturale, iar după Eliberare participă intens la educarea comunistă a tinerei generații.

Ovidiu PAPADIMA: Este surprinzător modul în care revistele școlare receptează valorile spirituale ale tuturor timpurilor.

Tudor OPREȘ: Cu mare rapiditate, receptează noul. Unde se vorbea, de exemplu, prin anii '66-'67 de antiteatru și antipoezie ca în revistele școlare?

Lenuța PAUN, clasa a XI-a B: Cum ați prezentat revistele școlare după Eliberare?

Tudor OPREȘ: Mai mult în general, decît în particular. Acesta este chiar și punctul vulnerabil al lucrării mele. În ediția a II-a, sper să reintroduc monografiile unor publicații școlare de mare prestigiu. Printre ele se va număra și cea a „Revistei noastre”.

Mihaela POPESCU: Am auzit, tovarășe profesor Papadima, că l-ați cunoscut pe I.M. Rașcu.

Ovidiu PAPADIMA: Deși avea o înfățișare rigidă, era totuși un om timid, care te impresiona prin marea lui delicatețe sufletească.

Tudor OPREȘ: Profesorul Papadima l-a cunoscut în ipostază de coleg, eu în ipostază de dascăl la Liceul „Șincai”, prin anii 1930-1937. Era un om înalt, roșcovan. Avea înfățișarea unui călugăr catolic.

Am să vă povestesc o întâmplare. Odată, în timpul lecției, scriam versuri, într-un caiet de toamnă. Rașcu s-a aplecat, l-a luat și a plecat cu pașii lenți spre catedră. Mi-a spus să vin după oră la cancelarie. Mă temeam că mă va da pe mina pedagogului care ne pune în genunchi pe colți de nauci. Aceasta era pedeapsa cea mai severă. Dar n-a fost așa. M-a chemat la el și mi-a spus: „Uite, aici lipsește un picior, iar rima trebuie să fie așa. Îmi place că scrii. Data viitoare să vii cu lecția învățată”. S-a întors de cuvînt. După ce m-a ascultat, mi-a zis: „Meriți 5, îți dau însă 9 pentru că îți place literatura”. Am devenit un fel de semizeu al clasei. 9 la Rașcu era o notă colosală. Avea obiceiul să ne spună: „Elevul trebuie mai întîi să învețe și apoi să scrie”. Îi iubea foarte mult pe elevii talentați.

Petrache DIMA: La Focșani, în cel 4 ani cît a funcționat ca profesor la Liceul „Unirea”, I. M. Rașcu a făcut o adevărată epocă nu numai ca dascăl, ci și ca animator cultural și literar. La București, a continuat această activitate?

De la stînga la dreapta: prof. N. Chifan, prof. univ. dr. Ovidiu Papadima, prof. dr. Tudor Opreș, prof. Lucian Panait și prof. Petrache Dima

Ovidiu PAPADIMA: Perioada de entuziasm s-a prelungit și în Capitală. Însă anii, vîrsta și-au spus cuvîntul. Mă bucur că unele dintre lucrările lui se reeditază.

Tudor OPREȘ: La Liceul „Ch. Șincai”, Rașcu a scos cu elevii din clasele a VII-a și a VIII-a o publicație a sesiunii de referate și comunicări și se ocupa în mod deosebit de elevii din clasele mici.

Ovidiu PAPADIMA: Aș vrea să mă refer la debuturile timpurii. S-a pus și se pune întrebarea: „Debuturile timpurii, în reviste, trebuie încurajate sau, dimpotrivă, controlate cu seriozitate?” E greu de răspuns. Eu am debutat în „Lumea copiilor” pe o pagină întreagă, cu ilustrații de Henry Murnu. Mi-au apărut lucrări și în „Adevărul literar și artistic”. Eram atunci în clasa a VI-a de liceu. Am publicat versuri pînă prin 1930-1937, dar poet mare n-am devenit. Studiile de istorie literară m-au acaparat tot mai mult, iar fibra mea lirică s-a atrofiat. Am urmat 2-3 ani și la Conservatorul de arte frumoase. Mi-am dat seama însă că făceam poezii cu capul și nu cu inima și am renunțat. Morala: „Dacă floarea nu are energie să crească singură, degeaba i se toarnă apă la rădăcină...”

Lenuța PAUN: Revenind la revistele școlare, prin ce credeți că se pot impune?

Tudor OPREȘ: Prin structura lor tinerească. Să nu mimeze, ci să fie o oglindă a școlii și a vieții spirituale a unor oameni care beneficiază de toate avantajele culturii. Să fie bine scrise, combative, dar în limitele decenței. În „Revista noastră”, nota de tinerețe o dau poeziile, anchetele, reportajele, dialogul literar, impresiile de călătorie, ilustrațiile.

Ovidiu PAPADIMA: În articolele neliterare, elevii ar trebui să se confrunte cu marile descoperiri științifice ale epocii noastre.

Lucian PANAIT: Vă adresez și eu o întrebare la care puteți răspunde acum sau mai tîrziu: de ce majoritatea elevilor scriu întîi poezie și nu proză?

Petrache DIMA: Ne-ați dat ideea unei anchete.

Dialog conceput de
Gabriela MOISE și Mariana KOVACS
clasa a XI-a B

REPORTERII „REVISTEI NOASTRE“, INVITAȚI LA MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

George Pușchi, în Transilvania. În ziua lui, la ora 12, în sala de lectură din cadrul Muzeului literaturii române, în sala de lectură din cadrul Muzeului literaturii române, în sala de lectură din cadrul Muzeului literaturii române...

Prof. univ. dr. Ștefan KUMENECU: „Jurnalul literaturii române“ și „Revista noastră“

Discuție din pag. 77

Prof. univ. dr. Ștefan KUMENECU: „Jurnalul literaturii române“ și „Revista noastră“

Discuție din pag. 77

Prof. univ. dr. Ștefan KUMENECU: „Jurnalul literaturii române“ și „Revista noastră“

Discuție din pag. 77

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

Muzeul lui Alexandru Beldiceanu

La casa lui Alexandru Beldiceanu din Sibiu

Incendierea lui Ștefan cel Mare

La casa lui Alexandru Beldiceanu din Sibiu

La casa lui Alexandru Beldiceanu din Sibiu

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

...peșteră medievală în care s-au găsit...

In exclusivitate pentru «Revista noastră»

AL. OPREA : „Muzeul literaturii române stă sub semnul poetului nostru național”

— Stimabile tovarășe director, prestigioasa instituție pe care o conduceți a împlinit, recent, 20 de ani de existență. Cititorii „Revistei noastre” ar dori să aibe împrejurările în care a luat ființă.

— Muzeul literaturii române a fost fondat în 1957 de acad. Perpessicius. Ideea aceasta fusese mai înainte încetăținită și legitimată de fondul de documente adunate cu prilejul sărbătoririi centenarului nașterii lui Eminescu. Așadar, se poate spune că Muzeul literaturii române stă sub semnul poetului nostru național în dublu sens: primele documente strânse au fost legate de viața și activitatea sa; în această acțiune se adaugă edifici monumentală a „Operelelor lui M. Eminescu” îngrijită de primul director.

— Care sînt cele mai prețioase piese ale muzeului?

— Toate sînt prețioase. Sigur, sînt unele care au o valoare deosebită. Putem aminti manuscrisele „Pastelurilor” lui V. Alecsandri, rapoartele de revizor școlar ale lui Eminescu, ultima comedie la care lucra Caragiale — „Titircă, Sotirescu et comp.”

— Am văzut o fotografie care surprindea momentul cînd Perpessicius primea acest manuscris de la Ecaterina Logădi, fiica autorului „Scrisorii pierdute”.

— Exact. Din perioadele mai apropiate, notăm: cea mai mare parte a manuscriselor lui Macedonski, toate manuscrisele lui Mihail Sadoveanu,

arhiva lui Ion Vinea, Panait Istrati, Vasile Voiculescu. Sîntem în curs de a reconstitui întreaga arhivă a lui Lucian Blaga, precum și întreaga arhivă a lui Tudor Vianu.

— Ne-ar interesa acum formele de valorificare a tezaurului literar adunat în cei 20 de ani.

— După ce s-a constituit fondul documentar esențial, scopul principal a fost acela al valorificării lui. Este vorba și de ceea ce avem noi ca tezaur constituit, dar și de valorificarea a patrimoniului național. Așa se explică faptul că, înainte de a fi redeschis muzeul în actualul sediu (1971), noi am început editarea revistei „Manuscriptum” (1970).

Activitatea de reeditare constituie principala formă de valorificare a fondului literar. Pînă acum, am tipărit: „Istoria literaturii române în imagini”, „Dosarul unei crime politice: Nicolae Iorga”, „Procesul Caragiale—Calion”, „13 Rotonde 13” ș.a., iar în colaborare cu Editura Academiei, vol. al VII-lea al „Operelelor lui M. Eminescu”. O formă de valorificare specifică unui muzeu este expoziția permanentă. În afara acesteia, noi am organizat și expoziții itinerante, în țară („Independența, suma vieții noastre istorice”) și peste hotare („Eminescu” în R.D. Germană și J. L. Caragiale în R.D. Germană și Polonia; „Panait Istrati” în Franța, Tunisia și Elveția). Și pentru că Hortensia Papadai-Bengescu a trăit și a creat și în Focșani, aș vrea să amintesc și expoziția dedicată acestei mari

scriitoare, în Rotonda 13. Așa cum știți, aici sînt evocate personalități ale literaturii române, au loc dezbateri pe teme de strictă actualitate.

— Da, îmi amintesc, între altele, de cea cu care ați deschis seria Rotondelor din acest an: „Tudor Arghezi, George Călinescu, Mihail Sadoveanu și Tudor Vianu în ipostaza de luptători pentru pace”.

— Teatrul „Manuscriptum” constituie și el o eficientă formă de valorificare a fondului nostru documentar.

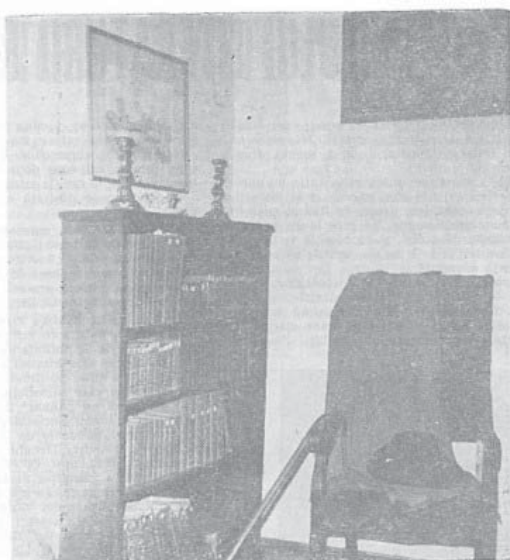
— Ce probleme mai importante vă preocupă în momentul de față?

— Am dori ca, folosind experiența celor două decenii, să adăncim și mai mult aspectul cercetării științifice, în așa fel încît dezideratul lui Perpessicius, care vedea în Muzeul literaturii române un institut de cercetare de un tip special, să se realizeze. În acest fel concepem noi și acțiunea de editare a poeziei noastre naționale. Lucrăm acum la vol. al IX-lea, care cuprinde publicistica lui Eminescu.

Vom acorda o atenție și mai mare studioului nostru de istorie literară, care va avea o activitate mai diversă, cu un mai pronunțat caracter de intervenție și de clarificare a unor probleme controverșate sau a unor confuzii din acest domeniu.

— Vă mulțumim pentru aceste prețioase informații și vă dorim noi succese!

Interviu realizat de
prof. Petriche DIMA

Aspect din camera memorială „M. Sadoveanu”

MUZEUL LITERATURII ROMÂNE
București
Str. Fundației nr. 4 — sector I

31 octombrie 1977
772

CĂTRE
LICEUL „UNIREA” FOCȘANI

Ținem să vă mulțumim și pe această cale pentru gestul de pleată culturală de a participa la manifestarea dedicată cărții vechi și rare românești din cadrul Decadei Muzeului literaturii române din acest an. Donația celor două volume legate conținând un ciclu de numere ale „Revistei noastre” a îmbogățit Arhiva muzeului cu documente de un real interes literar.

Dorim, de asemenea, să salutăm prezența la

manifestare a statornicului prieten al muzeului nostru, profesor Petriche Dima, și a membrilor Consiliului literar al liceului dv.

Sperînd că veți cultiva și pe viitor același atașament față de instituția noastră, vă exprimăm sentimentele cele mai cordiale și urări de noi succese în activitatea dv., de zi cu zi.

Director,
AL. OPREA

Pe marginea anchetei

«RELAȚIA PROFESOR-ELEV»

Ancheta organizată de „Revista noastră”, în problema relației profesor-elev, este nu numai oportună, ci și plină de semnificații din numeroase puncte de vedere.

Însăși exprimarea opiniilor în cadrul ei, atât de către profesori cât și de către elevi ai liceului, justifică faptul de netăgăduit că problema este comună, afectând deopotrivă ambii factori ai procesului educativ — profesorii și elevii.

În liniile sale esențiale, conținutul problemei este cunoscut și judicios interpretat, chiar dacă sînt vizibile unele nuanțări, atât în opiniile exprimate în ancheta întreprinsă, cât și în cea a psihologilor și a pedagogilor înșiși care se ocupă ca specialiști de problemele educației.

Relația profesor-elev, exprimînd o anumită legătură staționară între aceștia, se include, sau mai bine spus se desprinde din sistemul relațional existent la un moment dat între membrii societății.

Știut este că de-a lungul istoriei societății omenești, între membrii acesteia s-au impus anumite tipuri de relații. Deși după conținutul și specificul ce li l-au determinat sistemele economico-sociale existente la un moment dat, tipurile de relații stabilite sînt mai numeroase (fiind atitea tipuri de relații cîte sisteme economico-sociale au existat); ele au fost grupate în două mari categorii: relații de tip democratic și relații de tip autocratic.

Specificul tipului de relații existent în societate s-a transpus în general și pe planul vieții școlare. Cele trei tipuri de relații¹⁾ — relația autocratică, democratică și de tip *laissez-faire* menționate de istoria educației sînt edificatoare în acest sens.

Orînduirea noastră socialistă a impus desigur între toți membrii săi tipul relațional democratic.

Intrucît democrația însăși, de la cea antică la cea specifică societății noastre socialiste a cunoscut o evoluție nu numai de formă ci și de conținut, faptul respectiv nu putea să nu se reflecte și în procesul educației binerelor generații care, la nivelul societății noastre a devenit una dintre cele mai reprezentative forme ale muncii sociale, acestea atribuindu-i-se marea răspundere — a formării personalității umane multilaterale, în spiritul umanismului socialist revoluționar, al celei mai înalte concepții despre om și problematica vieții sale.

În acest cadru problematic larg și specific totodată, relația profesor-elev își dezvoltă toate valențele sale și întreaga sa semnificație. Ea se axează pe două mari coordonate, una generată de specificitatea funcției sociale a educatorului contemporan, aceea de a se oferi elevului său model de personalitate care exprimă în fond esența menirii sale — dăruirea de sine — iar a doua generată de dreptul inalienabil pe care, atât natura cât și societatea îl atribuie copilului, dreptul de a crește, de a se desăvîrși²⁾.

Intrucît procesul creșterii și desăvîrșirii personalității copilului este îndrumat, în ultimă instanță conceput și realizat de profesor, finalitatea acestui proces poate fi considerată ca produs al creativității sale profesionale. Cu alte cuvinte, personalitatea tinărului, formată și implinită prin procesul educației este, în liniile sale mari și esențiale, opera educatorului, a profesorului. Privită cu atenția care se cuvine, nici o altă operă realizată de om nu poate fi mai reprezentativă ca însuși omul format pentru creativitate, ca omul — operă a omului.

În lumina esenței acestei mărețe misiuni sociale, profesorul se anga-

OPINII

«**RELAȚIA PROFESOR-ELEV**»

(Urmare din pag. 743)

jează din toate puterile sale de „om modelator de oameni” să se conecteze funcțional de opera sa — elevul — prin intelect, afectivitate și voință, în mod efectiv prin gândire, simțire și acțiune, în vederea realizării comuniunii lor spirituale, a cimpului comun de gândire, simțire și faptă, în cadrul căruia nici unul din ei nu este mai mare și nici unul mai mic.

Concepând în acest mod interacțiunea profesor-elev, și astăzi nu mai poate fi concepută altfel dacă dorim în mod sincer ca educația, ca formă deosebită a muncii sociale, să fie cu adevărat eficientă, oricum am numi-o, interacțiune, relație etc., ea devine cadrul operațional al educației care condiționează acesteia înseși rezultatele, coeficientul de eficiență obținut.

Dar, așa cum foarte sugestiv afirmă Fr. Mauriac „a fi copil înseamnă a da mina”, atunci a fi educator înseamnă a avea capacitatea de a cobori în lumea copilului pentru „a-l prinde mina” spre a-l călăuzi pe drumul plin de meandre al împlinirii sale ca om integral, produs deopotrivă al naturii și al educației.

Constituind însuși cadrul operațional al educației, al procesului creșterii și desăvârșirii personalității elevului prin educație, relația profesor-elev, prin esența sa, se distinge substanțial de relațiile obișnuite dintre membrii societății. Ea nu este nici de supunere sau subordonare, nu este nici de sens invers — de dominare și impunere prin forță, indiferent de ce natură ar fi ea, ci este pur și simplu o relație a ofertei și acceptării, a dăruirii și primirii. Datorită acestei situații, marii educatori știu ce, cum și cât să ofere — în raport de individualitatea copilului, de capacitatea lui de a primi.

Astfel, accepciunea se manifestă în mod necesar ca expresie a celei mai reale trebuințe pe care o implică particularitățile creșterii copilului și, în aceste condiții, orice stare conflictuală propriu-zisă, între profesor și elev, este exclusă.

Concepând funcționalitatea profesorului ca act de ofertă și dăruire, nu tragem nici într-un caz concluzia că dăruirea sa permanentă, cu adevărat prometeică, exclude multiplele cerințe față de elevii săi. Dragostea adevărată a omului față de om, și cu siguranță mai ales cea a profesorului față de elevul său, este cu atât mai autentică cu cât înțelegerea este mai strins corelată cu exigența.

În educație, dragostea adevărată încălzește și luminează spiritualitatea copilului și, pe măsură ce cauzalitatea dintre ele se consolidează, comuniunea de gândire, simțire și voință dintre profesor și elev devine o stare de fapt ce alimentează continuu dorințele și trebuințele de a gândi de a acționa în sens constructiv și creator. În acest mod se întronează echilibrul relațional al îndrăgînțelor și exigențelor reciproce, al cerințelor și ofertelor, de asemenea, reciproce, al responsabilității comune, bazate pe solicitudine, respect și considerație, pe accepciune reciprocă totală.

În ceea ce privește deosebirile dintre relația profesor-elev și diriginta-elev, în mod firesc ele nu trebuie și nu sînt de fapt esențiale. În cazul în care se manifestă vizibil asemenea deosebiri, cu siguranță că una dintre ele nu este cum ar trebui să fie.

Profesorul adevărat nu este față de elevul său mai puțin apropiat, mai puțin înțelegător, mai puțin exigent, mai puțin dispus de a se oferi creșterii elevului său cu întreaga sa capacitate și putere de muncă, decît diriginta față de elevii clasei pe care o conduce.

Spre a se înțelege mai bine problema respectivă este suficient să ne gândim la cazurile ce se întîlnesc nu chiar rarori, în care relațiile dintre unii diriginți și elevii lor nu se ridică nici la nivelul mediu al relațiilor ce există adesea între profesorii obișnuiți și elevii acestora.

Ca atare, există și un revers al problemei. Totuși, prin specificitatea

activității sale ca diriginte, fie și numai prin faptul că acesta se află mult mai mult timp în mijlocul elevilor clasei sale și, ca urmare, are posibilitatea cunoașterii mai multor aspecte ale intimității vieții fiecărui elev în parte, dirigințele are posibilitatea de a se apropia mai mult și mai repede de adevăr, de a structura cu elevii săi relații firești mai repede decât ceilalți profesori. Se pot pune desigur în discuție încă multe aspecte de nuanță care pot exista între aceste două tipuri de relații, dar credem că ele nu sînt de esență sau poate mai corect, ele nu trebuie să fie de esență.

Mai sus, menționam că, în cadrul unor relații firești, prin această înțelegind relațiile care se impun cu necesitate între profesor și elev în lumina menirii sociale profesionale a celui dintii și a dreptului la devenire și împlinire al celui de al doilea, stările cu adevărat conflictuale nu pot exista sau mai corect n-au rațiunea de a exista.

În mod obișnuit, circulă într-adevăr ideea existenței conflictului între generații. Este în esență o exagerare. Generațiile între ele nu se neagă și nu se înlătură unele pe altele prin ceea ce concip și fac, ci se completează continuu de-a lungul procesului istoric al progresului, al tînderii spre perfecțiune. Altfel nu am avea istorie.

Dacă există totuși uneori anumite stări conflictuale între generații la nivel restrîns de grup social, pentru că într-o formă generală și universală nu se poate vorbi de un asemenea conflict, fenomenul respectiv este generat de anumite carențe de ordin social-educativ de care este răspunzătoare generația matură, carențe care au viciat cerințele relației legitime dintre posibilitate și necesitate, dintre drept și datorie înțelese într-o stare de reciprocitate deplină pentru ambele generații. Considerăm că anumite „stări conflictuale” existente uneori între profesori și elevi nu sînt nici cituși de puțin expresia unei situații reale universale, ci pur și simplu sînt generate de anumite carențe manifestate în funcționalitatea profesorilor respectivi sau a altor factori sociali, ca de exemplu familia sau chiar a altora cu un cadru social mai larg.

Cît despre valoarea și noul corectitudinii și sincerității în relațiile interumane și, implicit, în relațiile profesori-elevi, aceste însușiri caracteriale, de personalitate, pot fi considerate însuși „barometrul” funcționalității sistemului relațional respectiv. Absența uneia dintre ele sau a amîndorura, la unul dintre cei doi factori — profesor sau elev, sau la amîndoi, dă peste cap însuși cadrul operațional al relației și prin urmare relația însăși, ideal concepută.

Există desigur o relație ideală care este de dorit a se stabili între oricare profesor și elevii săi, relație pe care foarte sumar am încercat să o explicăm mai sus. Pentru ca o asemenea relație să existe cu adevărat, este necesar să acceptăm ideea că „profesorul trebuie să fie un model operațional, de zi cu zi, deschis interacțiunii cu elevii. Aceasta nu atît pentru că el ar constitui un mod susceptibil de imitație, ci pentru că poate deveni una din vocile dialogului interior al elevului, cineva al cărui respect elevul urmărește să-l cîștige, cineva ale cărui norme elevul vrea să și le însușească”.³⁾

Stă, deci, în puterea educatorului ca între el și elevul său să se stabilească relația de tip ideal, cerută în mod necesar atît de menirea socială a profesiei sale, cît și de dreptul și datoria elevului de a se împlini și desăvîrși ca personalitate, relație care să asigure cadrul cel mai firesc al realizării omului nou, făuritor al socialismului și comunismului în patria noastră, a omului creator al fericirii oamenilor.

lector ION POPA,
Institutul de perfecționare
a personalului didactic —
Filiala Iași

- 1) După alți autori relațiile sînt de tip magistrocentrist, pedocentrist și laissez-faire (vezi V. Bunescu, *Tehnologia procesului de învățămînt*, Casa corpului didactic, București, 1976).
- 2) Rabindranath Tagore consideră acest drept ca fiind „darul cel mai de preț al omului”.
- 3) Jerome S. Bruner, *Pentru o teorie a instruirii*, E.D.P. 1970, pag. 145.

ANCHETA

„REVISTEI NOASTRE“

(Urmare din pag. 726)

Relația ELEV-MANUAL

șilor profesori.

2. Caut numai elementele esențiale.

3. Cit mai multe informații din domeniul pe care îl tratează fiecare manual.

4. Nu cred că ar fi realizabil acest lucru, deoarece se găsesc și în manual numeroase noutăți care largesc sfera cunoștințelor predate în clasă.

5. Manualul de literatură română.

6. Da.

Silvia DRĂGHICI, clasa a X-a F:

1. Da, pentru însușirea mai complexă și mai temeinică a cunoștințelor.

2. Are valoarea unui îndrumar, dar un elev adevărat nu trebuie să se mulțumească numai cu manualul.

3. Aș vrea să întâlnesc o diversitate mai mare de probleme practice, cu un grad de dificultate mai ridicat, precum și o reflecție într-o mai mare măsură a legăturii între teorie și practică.

4. Nu. Oricum ar fi, manualul îți oferă un minimum de cunoștințe cu care te poți descurca în viață.

5. Manualele de matematică.

6. Nu. Cred că este singurul factor de care depinde în cea mai mică măsură însușirea cunoștințelor.

Radu NAGLER, clasa a IX-a A:

1. Da. Pentru mine, manualul este principala sursă de cunoștințe. El conține teme sistematizate și just corelate.

2. Folosesc manualul, la începutul pregătirii lecției, pentru formarea unei imagini de ansamblu, iar după aceea consult notițele pentru fixarea definitivă a temei studiate.

3. Aș dori actualizarea noțiunilor științifice, în pas cu noile cuceriri pe plan național și mondial.

4. Nu, deoarece învățarea după notițe nu poate fi decit superficială și nu-ți permite să cunoști în ansamblu subiectul unei lecții în care noțiunile să fie legate logic.

5. Manualele experimentale.

6. Bineînțeles. Unii elevi au dezvoltată memoria vizuală, ceea ce îi ajută la însușirea mai rapidă a cunoștințelor. În plus, o estetică deosebită te face să înveți cu plăcere.

Monica PETRAȘCU, clasa a X-a F:

1. Da, pentru aprofundarea cunoștințelor dobândite în orele de curs.

2. Citesc întâi lecția din manual, apoi cercetez notițele.

3. Aș dori ca manualele să cuprindă explicații cât mai clare și cât mai concise. Foarte utile ar fi sintezele cu care s-ar putea încheia fiecare capitol.

4. Deși aș putea învăța și fără manual, sint de părere că explicațiile cuprinse în carte și cele ale profesorului se completează reciproc.

5. În special, cele de matematică, fizică și chimie.

6. Da.

Grigoraș PRESCORNIȚOIU, clasa a XI-a A:

1. Da, consult cu regularitate manualul, pentru a-mi aprofunda cunoștințele căpătate în clasă.

3. Ar trebui să găsim ultimele noutăți, lucru pe care nu-l întâlnim în toate manualele.

4. La unele obiecte — da, la altele nu. Depinde de atenția noastră și de sistemul de predare al tovarășilor profesori.

Adriana HULUBAS, clasa a IX-a C:

1. Da.

2. Îl folosesc cu atenție și interes.

3. Lecții frumoase și interesante.

4. Nu. Un manual cuprinde un mare număr de cunoștințe, pe care profesorul nu are timp să le predea.

5. În general, toate manualele.

6. Da. Nu aspectul grafic a contribuit la neînvățarea lecțiilor de către unii elevi...

Florentina PINTEA, clasa a X-a F:

1.—2. Mai întotdeauna. Și aceasta, din curiozitate, din interes, din dorința de a-mi confrunta fondul vechi de cunoștințe cu cel nou. Îl consult în măsura în care am nevoie. Citeodată însă, felul în care predă profesorul ține loc de manual. Personalitatea sa se reflectă în fiecare frază, în fiecare explicație. Totul devine mai cald, iar profesorul, cind simte că a reușit, e mulțumit (alături de elevi).

3. În fața exploziei informaționale, manualul ar trebui să devină o mică enciclopedie.

4. E o întrebare cu... două tășuri... Depinde de profesori și de noi, elevii...

6. Manualul trebuie să fie interesant, sub toate aspectele, de la prima până la ultima pagină. Și prin aspectul grafic, contribuie la trezirea, dezvoltarea și menținerea frumosului din noi.

Anchetă realizată de
Clement SATALA
Tiberiu LOGHIN
clasa a XII-a B

DEBUT

Florăreasa copilăriei

Înainte de ea, era ploaie caldă și grăbită ca un suris copilăresc. Picăturile tropăiau fierbinți, certându-se în căderile de la streșini. Trecătorii se înghesuiau pe lângă magazine, privind nerăbdători ploaia care abia începuse... Prima ploaie de vară! Prima ploaie care zimbea asfaltului încins spălând orașul de tăcere.

Pe ea însă n-o atinsese nici un strop! Și ce ciudat i se părea că ploaia o chema, sălbatică și bună, în jocul sprințar al picăturilor; de aceea avu un gest nesigur de-a întinde brațele spre cer, ca și cind ar fi vrut să oprească ploaia deasupra străzilor dintr-odată pustii...!

O clipă, atât a durat lupta, apoi zvicni de sub streșini ca un zbor nesigur, purtându-și prin ploaie arrii cirlionților lungi și din ce în ce mai grei de-atita apă. Rochia i se agăța șovăielnic de picioare, de mijloc, înlănțuind-o, iar pe gît, pe obraji, picăturile i se scurgeau fierbinți, ca un cîntec. Zvirli în fugă niște bani unei florărese, inhățind la iuțea-lă un buchet mare de garoafe roșii, spre a se pierde apoi pe aleile parcului. Desculță și cu flori în mină, amestecată cu rochia azurie asemenea unui curcubeu tăcut, copila dispărea într-o fugă fericită, fără oboseală, fără să numere aleile, băncile, frunzele care se scuturau deasupra ei ca niște ramuri prea grele de-atitea basme...

Încet-încet, ploaia s-a topit într-un apus ca buchetul de garoafe; copila care o străbătuse însă nu s-a mai întors niciodată, oricît de mult am așteptat-o la intrarea în parc, cu coșul plin de petale!...

Rodica PURNICHE,

anul V

Liceul industrial nr. 16 — București

LITERATURĂ UNIVERSALĂ

În cadrul unor grandioase manifestații la care au participat ca invitați 200 de oameni de litere din întreaga lume, a fost sărbătorit la Lahore, celebrul poet și filozof pakistanez Allama Mohammad Iqbal.

S-a născut la Sialkot, în Pakistanul de Vest, la 9 noiembrie 1877, în casa unui modest negustor. Strămoșii săi erau brahmani, originari din Cașmir, dar de mai multe generații trecuseră la religia islamică.

Studiile elementare și secundare la face la Sialkot și încă de foarte tânăr începe să scrie versuri.

După ce absolvă cu succes cursurile unui colegiu fundat de misionari scoțieni, unde se inițiază în limbile urdu, persană, arabă și engleză se înscrie la Universitatea din Punjab, în 1895, iar în 1897 absolvă și Universitatea din Lahore, unde îl are ca profesor pe sir Thomas Arnold, celebrul filozof englez.

Debutează în poezie citind versuri la Colegiul Islamic, unde cu poemul de mari proporții: „Nala-I-Jatem” („Plînsul orfanului”) obține un mare succes. În 1903, devine asistent la catedra de filozofie la Universitatea din Lahore, iar în 1905 pleacă la Londra, unde se înscrie la „Trinity College” din Cambridge, pe care îl absolvă în 1907, cu diploma de onoare. De aici, pleacă în Germania și, după studii la Universitățile din Heidelberg și München, își dă doctoratul cu teza: „Evoluția gândirii metafizice în Persia”, lucrare cu care obține o diplomă la Cambridge și pe care o tipărește la Londra în anul următor. Este numit profesor de limbă arabă la „Cambridge University”, unde rămîne între anii 1907-1908, urmînd în același timp și cursurile Facultății de drept „Lincoln'S”, după care, întors, în patrie, la Lahore, profesează aici și avocatura.

În anul 1921, îi apare volumul de versuri: „În prezența poetului”, iar în același an, într-o ediție bibliofilă, publică volumul: „Asar-I-Khudi”. După această carte îi urmează un volum de „Gazeluri” (în persană), „Raza de soare”, în limba urdu, și „Ramuz-I-Bekhu'di” („Tainele sufletului”).

În 1923, apare marele său volum: „Payam-I-Mashorig” („Mesajul Orientului”), urmat de: „Bang-I-Dara” („Chemarea clopotului caravanei”), precum și o culegere de poezii în limba persană. În 1927, tot în persană: „Zabur-I-Asam” („Testamentul Orientului”).

În opera lui Iqbal se împletesc armonios înțelepciunea, viziunea politică a unei vieți noi, marile idei filozofice, ce animau veacul, și un talent poetic de valoare universală. Și peste toate un umanism care dorea să ștergă în continentul indopakistanez diferențele de caste și clase sociale, el fiind creatorul uneia dintre cele mai frumoase poezii din lume.

I. L. P.

La centenarul
nașterii
unui poet
de geniu

Allama Mohammad
Iqbal
(1877-1938)

LITERATURĂ UNIVERSALĂ

ALLAMA MOHAMMAD IQBAL :

O, tu acela care...

O, tu acela care în clipele senine,
 Stai și contempli lumea de dincolo de tine,
 Ascultă totul: munții, pustiurile-aride,
 Oceane, mări și pietre și tot ce se deschide
 Spre lumea de miresme, de sonuri, de culori,
 Spre acest buchet mirilic, dar care, uneori,
 Ne sînt așa străine, deși sînt ale noastre,
 Legate strîns de suflet cu împletiri măiestre,
 Pe care doar privirea acestui EU al meu
 Le strînge laolaltă ca pe un scump trofeu.
 Pămînt, și cer, și soare, și lună-ntr-o clipită,
 În inimi le deschidem o poartă tănuită,
 Prin care să pătrundă în noi — și dacă sînt,
 Trăiesc doar în măsura în care s-au rășfrînt
 În hărul care-l are privirea mea, — senina!
 Cînd n-î e ochi s-o vadă, dispăre și lumina,
 Și lumea de asemeni se stînge neșărită;
 — Valoarea ei dispăre cu totul, amușită.
 Dar dacă ochiul vine aproape și-o privește,
 Atunci, ea ne arată și munți, și văi, — regește,
 Relație ciudată: Subiect-Obiect; — mistere!
 Orice atom, cînd naște, în clipa de tăcere,
 Parcă ar sta să-nalțe o rugă prea ierbinte...
 — O, tu acela care, ți-e scris de mai-nainte,
 Să poți vedea, privește la mine, fără teamă,
 Și lă din mine ținta vieții ce te cheamă,
 Căci numai prin virtutea privirii tale, eu
 Pot să exist, să birui, s-ajung la apogeu.
 — Un lucru poate-atinge, perfecțiunea doar,
 Cînd e de față-acolo, altminteri, e-n zadar,
 Dar imperfecțiunea e-atunci cînd lucrul nu-î
 În clipa-aceea-acolo, și nu poți să-l spui,
 Cînd conștiința noastră nu-l poate lumina,
 Căci lumea-n sine însăși nu este altceva
 Decît manifestarea ce-o proiectăm în noi;
 Fără prezența noastră, acest ciudat convoi.
 Spectacolul acesta de „Sunet și Lumină“
 N-ar ști să-și proiecteze imaginea deplină.

În românește de
 Ion Larian POSTOLACHE
 și
 Charlotte FILITTI

SINTEZE EXPRESIVE ÎN LIMBA SCRIITORILOR

Operele literare ilustrează puterea mereu nouă a limbii, ca să ajungă azi „frumoasa limbă literară, reprezentând romanitatea orientală cu cinste și cu certă originalitate poetică”, cum spune reputatul romanist Charles Camproux de la Montpellier în ultima lui carte despre „Limbile române”.

O culme a expresivității limbii române de azi se află în monumentală operă a lui Sadoveanu, ca și în aceea a lui Arghezi, Blaga sau Rebreanu. Adâncime istorică, vastitate a graiului popular de pe întinsul întreg al vechii Dacii, rafinament poetic în evocările memorabile din atâtea epoci istorice, din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre, ca în scrisul lui Sadoveanu nu se găsesc poate nicăieri. Am avut prilejul acum două decenii, în 1955 când împlinea 75 de ani, să-l întreb despre resorturile creației sale stilistice fenomenale. „Adevărul scriitor — spunea atunci Sa-

CULTIVAREA LIMBII

doveanu — tratează dintr-un impuls firesc cu cea mai mare băgare de seamă limba; el folosește pentru eroii săi limbajul care li se potrivește; nici o notă discordantă, nici un cuvânt aproximativ. Eminescu și Caragiale, Creangă, maestrul meu, sint dascăli inegalabili”.

Găsesc pentru a ilustra geniul limbii, expresivitatea stilului poetic, două fragmente cu aceeași temă din Sadoveanu și Eminescu; ele dovedesc capacitatea infinită a limbii române de a se regenera mereu, însuflețită de spiritul creator al marilor artiști ai limbii: „Pinze vinețe de lumină se așterneau pe cîmpiile nemărginite. Prin licărirea aceasta de infern, picuri de călăreți se zăreau în urmă; caii fugeau cu gurile întinse, oamenii băteau în cai cu paloșele și o larmă surdă, minioasă ca vijelia, gemea în rîndurile strînse. Dar fugarii se pierdeau înainte ca nălucile; vîntul vuia, ploaia vuia, noștii vuiiau, copitele vuiiau surd pe pămîntul plin de apă. În întinsele cîmpii se deschideau fulgerele, prin nemărginirea nopții, ca niște guri uriașe, în lumina scăzută nu se zărea nici un arbor, nici o ridicătură; pustiu pînă la capătul orizontului” („Șoimii”, 1904).

Un tablou similar, cu alte mijloace, la Eminescu:

Categoria nedefinitelor în română

Privită dintr-o nouă perspectivă, aceea a structurii elementelor componente și a valorilor semantice, categoria nedefinitelor, a claselor de cuvinte *nehotărîte* (din gramaticile tradiționale), nu reprezintă o clasă omogenă. Varietatea morfologică nu se referă numai la pronume — care, în general, se afirmă și se știe —, ci și la adverbe. Există pronume (și adjective) nedefinite (*nehotărîte*) simple: *unul, altul, (un altul)* și compuse: *cineva, ceva, orice, oarecare, liecare,*

altcineva, lieșine etc., dar și adverbe nedefinite (*nehotărîte*) compuse: *unde, cîndva, cumva, oriunde, oricînd* etc., chiar dacă manualele de specialitate le omit. Această neobligă să considerăm ca relevant un paralelism în formarea pronumelor și a adverbelor pronominale nedefinite, în limba română, după cum arată seriile: *cineva — careva — ceva — cîntva / cîndva — cumva — undeva — încotrova* și *altcineva — altceva — altcareva / altcumva — altundeva — altcîndva* etc.

În structuri cu verbe, există și o serie de combinații sintactice considerate de unii cercetători ca locuțiuni pronominale și adverbiale nedefinite: *nu știu ce, cine știe cine, te miri ce, cine știe unde, cine știe cînd* etc. Urmarind implicațiile sintactice ale acestor imbinări, trebuie să observăm că nu întotdeauna sint locuțiuni (de

„Călăreții umplu cîmpul și roiesc
după un semn

Și în caii lor sălbatici bat cu scările
de lemn;

Pe copite iau în fugă fața negrului
pămînt

Lănci scinteie lungi în soare, arcuri
se întind în vînt;

Și ca nouri de aramă și ca ropotul
de grindeni,

Orizontu-ntunecîndu-l, vin săgeți de
pretulindeni,

Vijiind ca vijelia și ca plesnetul de
ploaie...

Urlă cîmpul și de tropot și de strigăt
de bătaie...

Peste-un ceas păgînată e ca pleava
vînturată.

Acea grindină-ojelită inspre Dunăre
o mină,

Iar în urma lor se-ntide falnic armia
română“.

„Dulceața graiului vechi“, cum spu-
nea Sadoveanu, o întilnim pe fiecare
pagină a operei marilor noștri scrii-
tori; între cele două culmi ale artei
literare: Eminescu și Sadoveanu (ca-
re ar fi avut acum 97 de ani) se rin-
duiesc mulți artiști adevărați ai lim-
bii noastre, modele de cultivare și im-
bogățire a limbii obștești. Ne stăruie
în amintire mărturia sadoveniană la
un bilanț glorios al vieții și creației
sale: „dacă am izbutit să dau ceva
valabil neamului meu, apoi toate la-

udele pe care le primesc cu recu-
noștință vreau să le întorc umiliți-
lor și ofensaților vieții, aceluia care
s-au petrecut ca frunzele și florile a-
notimpurilor și care totuși mi-au trans-
mis depozitul sufletului lor, ca să-l
pun în fața lumii nouă, mărturie pen-
tru nedreptatea imensă pe care au
suferit-o și pentru crima săvîrșită a-
supra lor de către asupritori. Din
umilință, durere, foame, boli sociale
și mizerie fiziologică, acest popor a-
bia acum s-a eliberat. Incredințarea
mea că acestui popor i se cuvin toa-
te laudele dv. este desăvîrșită și ab-
solută. Eu nu sunt decît instrumentul
durerii lui. Dacă astăzi am o bucu-
rie n-o am pentru laudele ce aduceți
foilor pe care le-am innegrit, am
bucuria că exprimînd sufletul acestui
popor, am putut ajunge la ceasul dez-
robirii lui“.

Scriitorii care sînt conștiința unui
neam și reflectă în opera lor esența
gîndirii și a graiului obștesc dau pilda
cea bună a folosirii iscusite a lim-
bii pentru a fixa în cuvînte ideile în
mod precis, elegant, nuanțat; aceste
modele de limbaj innobilat prin su-
fletul creației, al talentului, călă-
uzesc azi pe tinerii autori, generația
nouă de intelectuali și de cititori de
toate categoriile întru „creșterea lim-
bii românești“.

prof. univ. dr. Gh. BULGĂR,
Universitatea din București

exemplu, în: *Nu știu ce mi-a adus*
avem două propoziții: *Nu știu* —
principală și *ce mi-a adus* — comple-
tivă directă, dar în *Are nu știu ce de*
făcut, nu știu ce este o locuțiune pro-
nominală (=ceva). În ce privește
funcția sau întrebuintarea nedefinite-
lor, trebuie să observăm că pronume-
le nedefinite pot fi și adjective nede-
finite și chiar (ceea ce nu ne arată
nici lucrările de specialitate!) ad-
jective calificative. De exemplu: 1.
pronumele nedefinit cu valoare de
nume (substantiv) a venit (un) oare-
care; 2. că adjectiv pronominal nede-
finit: a venit un oarecare tovarăș
(adjectivul determină numele și-l
precedă, în general); 3. ca adjectiv
calificativ, determină numele și-l ur-
mează: nu e un examen oarecare, nu
e un om oarecare, un lucru oarecare
etc. Firește, criteriul topicii nu este
infașibil, dacă admitem conotațiile de

ordin afectiv (să se compare: *un oa-*
recare profit / un profit oarecare, sau
și mai concludent: *vine cine știe ci-*
ne / cine știe cine vine, unde relați-
vul ultim *cine* introduce o completivă
directă, ca și: *vine cine știe cînd /*
cine știe cînd vine unde *cînd vine* es-
te tot completivă directă).

După cum se știe, pronumele ne-
definite latinești constituiau, ca și în
limbile romanice, cea mai numeroasă
clasă pronominală, grație, în special
bogatelor forme compuse. Acestea
s-au transmis destul de rar, dar lim-
bile romanice și-au creat destule ne-
definite compuse în care, adesea, re-
cunoaștem tipul de compunere lati-
nesc.

dr. Gh. POALELUNGI,
Universitatea din București

(Continuare în pag. 752)

(Urmare din pag. 751)

În privința nedefinitelor românești (pronumele și adverbale), acestea sînt formate din pronume, verb și adverb. Am putea spune chiar că, în afara unor formații regionale din adverb + pronume (de ex. *amucare*, „careva, cineva”, *am:ce* „ceva”, *amucine* „cineva”, unde se recunoaște lesne adverbul *amu*), toate celelalte au, ca pivot, un verb, de fapt un invariabil postpus sau antepus, două invariabile verbale sau, în cadrul locuțiunilor pronominale, un invariabil și variabil verbal. Nu punem în discuție formele nedefinite pronominale *vreunul*, *vreuna*, moștenite, probabil din latină, compuse din pronumele nedefinit și precedate de *vre-* care poate proveni din conjuncția latină *vel*, sau, mai sigur, adverbul *vere* (așa se și explică de ce *Dicționarul explicativ al limbii române* ne trimite pentru *vreun* la lat. *vere-quis*) și nici adverbele compuse: *vreodată*, *vreodini-oară* cu același *vre-*.

Avînd în vedere compusele și locuțiunile nedefinite pe baza unui verb putem determina următoarele structuri:

1. Compuse cu verbul (a) *vrea* (din latinescul popular *volere*) cu formele: a) *va*, explicat din lat. *volet* (și ca auxiliar la formarea viitorului românesc: *va lucra*), pers. 3 sg.: *cineva*, *ceva*, *careva*, *citva*, pronume + pronume + verb: *altceva*, *altcineva*... la adverbe: *cîndva*, *cumva*, *unde*... sau pronume + adverb + verb: *altcumva*, *altunde*...; b) *oare* și *vare* (din latinescul popular + *volet*): *oarecine*, *oarece*, *oarecare* și învechite și regionale: *oarecine*, *oarece*, *oarecîl*, *oarecare*...; c) *ori* (din lat. pop. *volis*): *oricare*, *oricine*, *orice*, *oricîl*, *oricînd*, *oriunde*, *oricum*... d) *veri* (din lat. *velis*), în forme vechi: *verice* etc.

2. Compuse cu verbul (a) *lie* (din lat. pop. *lire=lieri*) cu forma *lie* — (din lat. *liat*), pers. a III-a sg. prezentul conjunctivului: *liecarê*, *liecun*, *liec*, *lietecine*, sau și cu pronumele și: *lieșcare*, *lieșcit* etc., sau cu dispariția lui *-e* din *lie*: *liecare*, *lietecine* e.c. sau cu adverb: *liecum* etc.

3. Compuse cu verbul a) *ști* (din lat. *scire*): *niscăi*, *niscare*, *neștire* „cineva” (sec. al XVI-lea) din *ne+scio+qualis* (quid, quim), sau, ca în româna veche, *neșcit* „citva” din lat. *ne+scio+quantum* și niște (din *ne*

CULTIVAREA LIMBII

Categorii
nedefinitelor
în română

+*scio quid* „nu știu ce”) devenit formă de plural a articolului nehotărît, în opoziție cu sg. *un*, *o*.

4. Compuse cu două verbe a) *ști* și a) *vrea* + pronume: *niscaiva*, *niscareva* (cu *va* din *volet*).

5. Compuse cu repetarea verbului a) *vrea* și inserțiunea unui pronume: *oarecare* (deci: *volet+quid+volet*).

6. Locuțiuni pronominale și adverbiale nedefinite, cu verbul a) *ști*: *cine știe cine*, *cine știe ce*, *nu știu ce*, *cine știe unde*, *cine știe cum*, *cine știe cînd*, *nu știu cum* (cf., la Eminescu: „E-un *ni știu cum* și-un nu știu ce”, unde poate fi invocată influența franceză „un je-ne-sais-quoi”).

7. Locuțiuni pronominale și adverbiale cu verbul a) *se mira* (din lat. *mirari*): *te miri ce* (și *mai nimica*), *te miri cum*, *te miri cînd*, *te miri unde* etc.

8. Locuțiuni pronominale și adverbiale pe baza verbului (a) *importa* (din franceză, *importer*, iar, aici, din lat. *importare*), cu sensul „a prezenta importanță, interes pentru ceva sau cineva”. Deși are la bază același cuvînt latinesc și venit tot prin franceză — acesta nu trebuie confundat cu

(a) *importa* cu sensul „a aduce în țara proprie mărfuri străine prin cumpărare sau prin schimb”, care ne trimite la englezescul *to import*.

Verbul care a dat naștere locuțiunilor nedefinite se întrebuințează numai la pers. a III-a, poate fi regentul unei subiective (*Nu importă ce spui tu*) deci impersonal și formează locuțiunea verbală impersonală *puțin importă* + un subiect sau o subiectivă (după fr. *peu importe*). În românește, se construiește și cu pronumele personal neaccentuat din acuzativ, ca obiect direct (și ca subiect logic?): *nu mă importă, nu te importă* etc.

Prezintă interes pentru noi prezența acestui verb într-o serie de locuțiuni pronominale (adjectivale) și adverbiale nedefinite care joacă rolul (și aici, cel francez: *jovent le rôle*) de pronume sau adverbe nedefinite (fr. indéfinis). Nu discutăm aici dacă sint locuțiuni sau îmbinări sintactice. În perspectiva influenței franceze, prin cale, le considerăm locuțiuni. Iată pe cele mai importante:

fr. *n'importe lequel* = oricare = nu importă care (ex. *să vină nu importă care = oricare*);

fr. *n'importe quoi* = orice = nu importă ce (ex. *adu-mi nu importă ce = ori-ce* etc.);

fr. *n'importe qui* = oricine = nu importă cine;

fr. *n'importe quand* = oricând = nu importă când;

fr. *n'importe quoi, combien* = nu importă cât;

fr. *n'importe comment* = oricum = nu importă cum;

fr. *n'importe où* = oriunde, oriincotro = nu importă unde, încotro etc.

După cum se observă, elementele consecutive (*care, ce... când* etc.) prin schimbarea topicii mai ales, își pot oricând actualiza valențele, cumuind eventual, trei funcții sintactice (ca element de relație, față de propoziția regentă și față de subordonața subiectivă).

Rezultă din cele spuse că, în română, se constituie mijloacele sintactice specializate pentru exprimarea nedefinitului. Compusele ca și locuțiunile demonstrează că limba noastră dispune de mai multe posibilități — dar cu elemente latinești — decît alte limbi romanice. Clasa nedefinitelor românești constituie o dovadă peremptorie a latinității limbii noastre, a înrudirii cu celelalte limbi romanice și a individualității sale printre acestea.

NOTE DE LECTURĂ

TUDOR OPRIS

REVISTE LITERARE

DE ELEVIȘI

1834-1974

Efflorescența spiritului creator al tinerelor condeie a fost ingenios surprinsă de prof. Tudor Opris în teza sa de doctorat, „Reviste literare ale elevilor”, în care face o istorie a presei școlare din România, de la începuturi (1834) și pînă la 1974, anul de virf al acestui fenomen spiritual, deosebit de interesant. Autorul se oprește asupra atmosferei în care s-au format generații de scriitori, furnizind prețioase informații care interesează deopotrivă istoria culturii și istoria literaturii române.

Lucrarea este structurată în trei părți: „Evoluția publicațiilor editate de elevi de la începuturi pînă în pragul primului război mondial” (1834—1916); „Publicațiile școlare în perioada interbelică” (1919—1945); „Evoluția revistelor și publicațiilor școlare după Eliberare”. Parcurgînd un număr imens de încercări literare date la iveală de elevi, Tudor Opris a reușit să sesizeze trăsăturile caracteristice ale fiecărei perioade, curentul de idei și preocupările locale sau naționale în care se integrează și școlarii. El subliniază rolul remarcabil jucat de aceste reviste în formarea multilaterală a tineretului, în descoperirea și promovarea talentelor.

În afară de reviste școlare, prof. Opris mai prezintă culegeri, buletine, anuare literare, antologii care măresc considerabil sfera de interes a cititorilor de toate vîrstele.

Daniela ZANETE,
clasa a XII-a A

SECVENȚE CULTURALE

FOCȘĂNENE

Curs

Prin grija Casei corpului didactic a județului Vrancea și a Filialei Societății de științe filologice, la Focșani a fost organizat un curs de stilistică cu durata de 2 ani, condus de prof. dr. Gh. BULGĂR (Universitatea București).

În anul școlar 1977/1978, se vor ține următoarele prelegeri: „Civilizație și limbaj”, „Originalitatea și expresivitatea limbii române”, „Resursele expresiei literare”, „Stilurile funcționale”, „Componentele afective ale limbii”, „Cantitate și calitate în limba literară”, „Noutatea limbajului: densitate și nuanță”, „Tendențe și realizări în cultivarea limbii naționale”.

Stagiune

Duminică, 11 decembrie 1977, s-a deschis stagiunea de concerte camerale, organizată de Conservatorul „George Enescu” din Iași, în colaborare cu Casa corpului didactic a județului Vrancea. În programul primului concert: lieduri de Fr. Schubert, G. Enescu, F. Donceanu și arii din opere de W. A. Mozart și C. Puccini în interpretarea Adrianei SEVERIN, solistă a Operei române din Iași; la pian — asist. univ. Paula BĂLAN; „Cvartetul în re minor K.W. 421” de W. A. Mozart, „Humoresca” de A. Dvorák și „Dans țărănesc” de C. Dumitrescu în interpretarea Cvartetului „Vocea contemporană”, laureat la concursurile internaționale de la Kolmar (1974) și Bordeaux (1976) și alcătuit din universitarii: Bujor PRELIPCEANU, Anton DIACONU, Gh. HAAG și Dan PRELIPCEANU. Prezentatoarea concertului, asist. univ. Paula BĂLAN, a făcut o impresionantă retrospectivă a vieții spirituale a orașului de pe Milcov.

Salon literar

În zilele de 20 și 21 noiembrie 1977, s-a desfășurat ediția a VI-a a Salonului literar Dragosloveni, la care au participat Sergiu ADAM, Adi ANDRIEȘ, Constanța BUZEA, Ioana CRĂCIUNESCU, Adi CUSIN, Petre GHELMEZ, Gh. ISTRATE, Ion IUGA, Dan LAURENȚIU, Ion MURGEANU, Fl. MUSCALU, Ion PANAIT, Dumitru PRICOP, Nicolae STOIAN, Romulus VULPESCU, Horia ZILIERU.

Laureații Salonului: Nicolae Bornaz (premiul gazetei „Milcovul”), Mirela Samoilă (premiul U.T.C.), Valeriu Anghel (premiul Comitetului de cultură și educație socialistă al județului Vrancea).

Expoziție

La 18 decembrie 1977, în holul Casei de cultură a sindicatelor, a avut loc vernisajul expoziției pictorice Valeria POPESCU. Despre viața și opera sa, au vorbit: prof. N. CHIFAN, directorul Liceului „Unirea”, prof. S. POPESCU, activist la Comitetul județean Vrancea al pionierilor, și prof. Gh. ZAIȚ, instructor la Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Vrancea. (În numărul viitor, vom reveni cu o prezentare mai amplă).

SECVENȚE CULTURALE

FOCȘĂNENE

Sesiune națională

Simbătă, 17 decembrie 1977, a avut loc la Focșani sesiunea de comunicări științifice cu tema „Toponomie și istorie” organizată de Societatea de științe filologice din Republica Socialistă România și Filiala Focșani, Institutul de lingvistică din București, Inspectoratul școlar județean Vrancea, Casa corpului didactic din Focșani. Printre participanți s-au numărat cadre didactice universitare din București, Iași, Craiova, cercetători științifici din București, Timișoara, Reșița, Iași, un mare număr de cadre didactice din învățământul mediu, reprezentanți ai filialelor din țară ale Societății de științe filologice.

Prin prezența acestui mare număr de specialiști — istorici, lingviști, geografi, prin problematica extrem de interesantă abordată în comunicările prezentate, prin calitatea lucrărilor s-a evidențiat importanța care se acordă pe plan național toponimiei, știință cu valoare interdisciplinară, sprijinul care se acordă pentru intensificarea cercetărilor toponimice, care vor culmina cu apariția monumentalei lucrări *Dicționarul toponimic al României*.

Lucrările sînt deschise de tovarășul prof. dr. Ion Hangiu care salută pe cei prezenți din partea conducerii Societăților științifice din întreaga țară.

În cuvîntul său, tovarășul prof. Petriche Dima, președintele Filialei Focșani a Societății de științe filologice arată că această acțiune se înscrie pe linia manifestărilor culturale găzduite de orașul Focșani, important centru al spiritualității românești.

În numele colectivului de toponimiști de la sectorul de onomastică din Institutul de lingvistică București, pe care-l conduce, tovarășul prof. univ. dr. Gheorghe Bolocan, discutînd despre *Dicționarul toponimic al României*, a abordat problema transferului de nume în toponimie, problema numelor compuse ca un revers al polarizării, problema tautologiilor toponimice.

Analizînd ansamblul numelor de localități din județul Vrancea din punct de vedere lingvistic, Cristian Ionescu trage concluzii importante cu privire la structura oiconimelor arătînd că în această subclasă toponimică rolul cel mai mare îl au numele de localități care au la bază antroponime de grup, concluzie interesantă pentru studiile de istorie a poporului român.

Rezultatele unei cercetări monografice din comuna Cirligele, jud. Vrancea, au fost prezentate în lucrarea lui Ion Budescu.

Cercetarea toponimelor și antroponimelor din operele unor scriitori s-a concretizat în foarte interesante comunicări prezentate de Dinuța Marin și Marcela Lozbă.

Referitor la noile soluții de etimologie ne-au atras atenția contribuțiile aduse de Ion Penișoară pentru toponimele românești de origine turco-osmanlie, Alfons Melinte (toponime de la nordul localității Curtea-de-Argheș).

Aspectul motivat și nemotivat al toponimiei a constituit obiectul comunicării lui Adrian Rezeanu. Concluziile la care ajunge, pe baza materialului oferit de toponimia prahoveană, sînt în măsură să arate că foarte multe schimbări de nume de localități de azi, prin nemotivarea lor, distrug peisajul toponimic al zonei.

Studiul sincronic și diacronic asupra hidronimelor românești de origine turcică a stat în atenția lui Mihai Lozbă. Au reținut atenția noile etimologii propuse pentru hidronimele Jijia și Jiu și toponimele formate de la acestea, pornind de la particularități ale evoluției lor fonetice. În deplin acord cu una din ideile călăuzitoare ale *Dicționarului toponimic al României*, Viorica Goicu a arătat că, prin structurile lor, toponimele sînt dovada grăitoare a permanenței populației românești de pe Valea Almăjului.

Dirjecțiile noi din cercetarea toponimică relevate în comunicări și discuții, rezultatele îmbucurătoare obținute de diverși specialiști, interesul auditorilor pentru această sesiune, precum și ospitalitatea caldă a gazdelor au înscris sesiunea de la Focșani în rîndul manifestărilor științifice de prestigiu.

Adrian REZEANU,

Institutul de lingvistică din București

Revista revistelor

Numărul din aprilie 1977 al „Revistei noastre”, publicație a elevilor Liceului „Nicu Gene” din Fălticeni se prezintă cu un bogat conținut tematic aflat sub semnul sărbătoririi Centenarului Independenței de Stat a României, împlinirii a 70 de ani de la marile frământări și drame din 1907 și a 30 de ani de la proclamarea republicii.

Elevi și cadre didactice aduc, în versuri sau proză, omagiul lor fierbinte cinșind oameni și fapte. Impresionează „Cîntecul jertfei” de Lupașcu Cristian, poem emoționant și plin de sensibilitate dedicat „vitejiei străbune renăscute sub aripile morții”, celor care au arătat lumii întregi „cuvîntul doinei de libertate și nealinare, al doinei care se naște numai aici”.

Un loc impresionant este acordat realizărilor elevilor acestui liceu, muncii lor neobosite pentru atingerea unui nivel superior de pregătire intelectuală și practică. Grafica deosebită, în perfect acord cu conținutul tematic, ținuta sobră și, în același timp, tinerească oferă în plus de atractivitate pentru cititorul-elev și nu numai pentru el.

Margareta BAHAMAT,
clasa a XII-a A

LIMBA ȘI LITERATURA (PENTRU ELEVII) NR. 3/1977 oferă cititorilor săi un sumar bogat, variat și interesant. Dintre articolele publicate aici, reținem: „Limba română literară în concepția lui Ion Helade Rădulescu” de Boris Cazacu; „Expresii: «Ducă-se opt și cu-a brînzei novă!»” de Iorgu Iordan; „Ortografie și etimologie” de G. Beldescu; „Compunerea cu ajutorul abrevierilor” de Luiza Seche; „Metafora” de Ion Dumitrescu; „Însemnări pe marginea lucrărilor premiate la concurs” de G. G. Ursu. Cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la înființarea „Tinerimii române”, revista publică o convorbire cu ing. Victor Dumitrescu.

Despre cenacluri și reviste școlare ne vorbesc G. G. Ursu, Nae Antonescu și George Șovu.

Paula CRISTIAN,
clasa a XII-a C

Erată: la articolul „Independența” (R.n., nr. 43-44-45 1977, pag. 669) rîndul 14 se va citi: „prin lupte duse timp de o sută de ani”.

SPORT

Gabriela Coteș

Totul a început acum patru ani.

— Îți amintești, Gabi? Era prin clasa a IV-a.

— Da. Plecam la stadion, unde trebuia să alergăm 500 de m. Am alergat și am ajuns la sosire epuizată. Îmi spuneam că niciodată nu voi mai luji alt.

— Și totuși...

— Pe urmă au venit antrenamentele...

— Cum te poți achita de sarcinile școlare și de cele sportive?

— Când te pasionează și învățătura și sportul, îți faci timp pentru amândouă. Mai scurtez din programul destinal televizorului, mai renunț la joacă...

— Ce-ți dorești cel mai mult?

— Să devin o sportivă modestă ca Nadia.

— Înțeleg... Am auzit că ai primit multe medalii.

— Da, la „Crosul republican de vară”, la „Cupa S.S.A.” și la „Concursul republican de vară” am primit 3 medalii de aur, 3 de argint și una de bronz.

— Vorbești despre ele foarte simplu... Mă așteptam să-mi spui mai multe.

— Ce pot să spun despre ele decât că au costat foarte multă muncă.

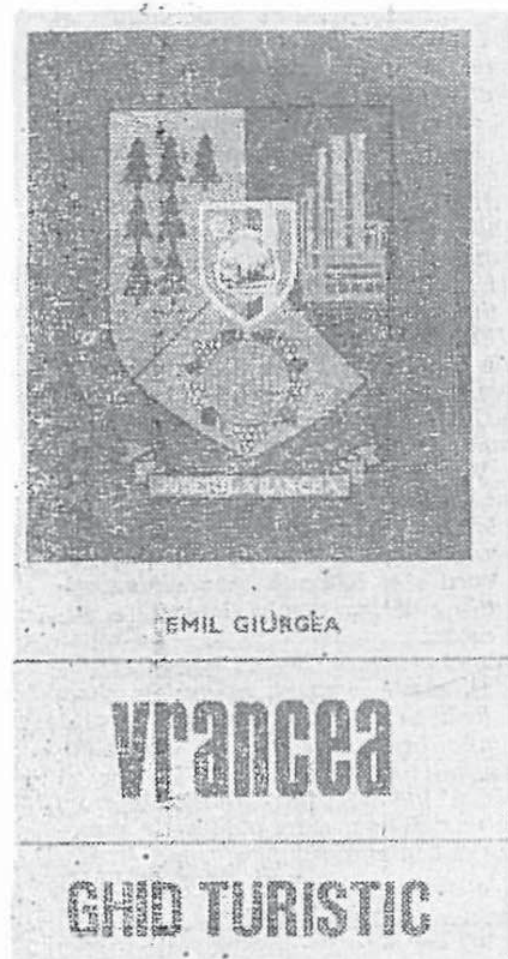
— Ce ai vrea să scriu în încheiere?

— Aș vrea să tle toți copiii că sportul este o disciplină foarte frumoasă, care nu trebuie practică numai la școală. Și aș vrea să mai scrii că tovarășul profesor Munteanu este un om foarte bun, care te face să iubești educația fizică.

Raluca CHIRILĂ,
clasa a VII-a A

NOTE DE LECTURĂ

Dintre ultimele apariții la Editura sport-turism, propunem atenției cititorilor „Vrancea. Ghid turistic”, care se integrează într-o serie de lucrări ce au drept scop prezentarea celor mai importante zone turistice ale țării.

Ghidul de față prezintă rodul unei bogate experiențe pe care autorul său, Emil Giurgea, profesor de istorie la Liceul „Unirea”, a acumulat-o de-a lungul anilor printr-un mare număr de drumeții care i-au dat posibilitatea de a cunoaște sub multiple aspecte viața și obiceiurile vrâncenilor, frumusețea acestor plajuri care au delectat privirea unor mari oameni ai neamului nostru, precum: Dimitrie Cantemir, Alecu Russo, Odobescu, Iorga ș.a.

Lucrarea, în care obiectivitatea și sobrietatea istoricului se îmbină cu sensibilitatea și receptivitatea iubitorului de frumos, este structurată în șase părți, fiecare vizând o anumită

latură a cunoașterii în legătură cu Țara Vrancei. Ele formează în ansamblu un tot unitar și în același timp, respectă și dezideratul principal al unui ghid: accesibilitatea rapidă la informație, ușurată, dealtfel, și de indexul prezent la sfârșitul volumului.

În prima parte, cititorul ia contactul cu o imagine de ansamblu a Țării Vrancei, imagine conturată prin câteva coordonate geografice: așezare, relief, climă, hidrografie, floră și faună.

În continuare, sint prezentate câteva repere istorice care urmăresc evoluția locuitorilor acestor meleaguri de la curbura Carpaților, de la primele mărturii de existență ce datează din mijlocul paleoliticului superior și pînă astăzi. Sint punctate aici evenimente istorice în care Vrancea a avut un rol însemnat, dintre care amintim actul Unirii, răscoalele din 1907, luptele de la Mărăști și Mărășești, pentru eliberarea patriei de sub ocupația germană.

Capitolul următor prezintă aspecte legate de etnografie și folclor, în care Vrancea are o mare tradiție. Sint reliefate aspecte originale, specifice, plaiului vrâncan cum ar fi: portul popular, măștile, țesăturile, creațiile folclorice.

În cadrul lucrării, un loc important este acordat prezentării municipiului Focșani, cel mai important centru civic al județului, oiaș de al căru nume se leagă importante evenimente istorice.

Spațiul cel mai larg este ocupat de capitolul „Trasee turistice vrâncene”. Autorul prezintă șapte trasee turistice principale, situate pe cele mai importante artere de comunicație, și șase variante secundare, care acoperă laolaltă toate zonele importante de interes turistic din Vrancea. Farte utile sint hărțile ce prezintă obiectele turistice și căile de acces completînd astfel descrierea traseelor.

Ultima secțiune a lucrării se ocupă de marcajele turistice din Munții Vrancei.

Toate aceste argumente vin în sprijinul ideii că lucrarea prof. Emil Giurgea conține prețioase îndrumări pentru turiștii care vor să admire „gura de raie” a Vrancei, precum și numeroase informații privitoare la trecutul și prezentul județului nostru.

Niky DRĂGHICI,
clasa a XII-a B

NOTE DE DRUM

Leningrad

Ca să scrii despre Leningrad, trebuie să ai la dispoziție un spațiu imens și să mînuiești cuvinte meșteșugite, care să-i creioneze măreția, trecutul istoric, bogăția spirituală, precum și triumful realizărilor prezentului socialist.

Timp de decenii, orașul înălțat de Petru I a fost capitala imperiului rus, constituind o lincestră către Europa, peste apele albastre ale Mării Baltice. Aici, de pe vasul „Aurora”, au fost trase primele salve de tun, marcînd începutul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie conduse de Lenin.

În anii celui de-al doilea război mondial, Leningradul a rezistat eroic în fața cotoptorilor hitleriști.

Întreaga istorie a acestei mari metropole este înscrisă în monumentele lui de piatră, în arhitectura sa, în inimile locuitorilor săi.

De un interes deosebit se bucură Ermitajul, unul dintre cele 52 de muzee ale Leningradului.

Așezat pe malul Nevei, în centrul orașului, într-un vast complex arhitectural, fostul Palat de iarnă adă-

postește comori artistice inestimabile, care l-au lăcut celebru. Ele sînt expuse cronologic, din antichitate și pînă în zilele noastre, în 345 de camere. Acordînd fiecărui obiect un minut ai nevoie de aproximativ 3 ani ca să le poți vedea pe toate. Pentru a-mi face o impresie generală asupra acestui muzeu, i-am dăruit 3 zile, din cele 4, pe care le-am petrecut în Leningrad, în alara timpului afectat reuniunii internaționale la care am fost invitat. Am admirat opere de artă din comuna primitivă, așezate alături de cele aparținînd culturii medievale din Europa, Orientul Apropiat și Asia, precum și de cele mai recente. Marii titani ai picturii: Rubens, Rembrandt, Van Dyck, Rafael, Leonardo da Vinci, Michelangelo, Tiziano etc. sînt prezenți aici cu numeroase capodopere. De un interes deosebit se bucură și secția „Istoria culturii ruse” în care sînt adunate mărturiile artistice din cele mai vechi timpuri și pînă astăzi.

Trecînd chiar și în fugă prin Ermitaj, rămîi uimit și, în același timp, copleșit în fața altor valori de artă reunite în același loc, fie ele tablouri, sculpturi, tapiserii etc.

Fără îndoială, Ermitajul este unul dintre cele mai mari puncte de atracție ale Leningradului.

prof. Carol NAGLER

VACANȚA '77

Amintiri de neuitat

Vacanță! Cînd spui „vacanță”, implici te gîndești la răcoarea munților, la valurile mării, la o tabără de odihnă sau de creație.

...Costinești. Pînă am ajuns aici, prin cîte peripecții n-am trecut! Plini de speranțe și iremălînd de emoție, iată-ne, în slrșit, în tren, unde o noapte albă, plină de veselie și mișcare, va împiedica pe mulți călători să doarmă...

Deși ameții de nesomn, cu bașaje enorme, nimerim în tabără unde ne așteaptă ospitalierele gazde.

A doua zi, înainte de deschiderea festivă, îi așteptăm la gară pe noii noștri colegi însoțiți de conducătorul taberei, prof. dr. Tudor OPRIS, precum și pe coriștii Liceului „Mihai Viteazul” din București.

În program, figurează un concurs literar, la care participă cei mai aleși dintre cei aleși, dar și altul de la care nu lipsește nimeni: „Cine se bronzează mai frumos...”.

Prima ședință a cenaclului literar este condusă de poeta Constanța BUZEA. Toți dedică mării și pescărușilor versuri pătimașe, care ne înfrumusează serile și ne încălzesc inimile.

Nu putem uita întîlnirea avută cu prof. univ. dr. Augustin Z. N. POP, care ne-a declarat că, într-un asemenea grup tinăr, nu se simte deloc bătrîn, pentru că noi... „gîndim prouînd și matur...”.

Zilele „încărcate” de evadări în lumea poeziei, a muzicii și a dansului se deapănă una după alta. În clipa despărțirii, noii prieteni își dau întîlnire în vara lui 1978...

Mihaela POPESCU,
Violeta BRAN,
clasa a XI-a E

Sintem într-o amiază de vară, căldura este înăbușitoare. La apus se văd nori întunecați: se apropie furtuna. Arcul de nori negri crește rapid. În spatele lor, la o oarecare distanță, cerul pare aproape senin; marginea lor din față este brodată de nori cirus cu benzi transversale frumoase. Norii acoperă întreg cerul și trec deasupra noastră, înfiorându-ne prin fulgere și tunete. Deodată se dezlănțuie o ploaie torențială; se face mai frig. Soarele apare din nou aproape de orizont și pe fondul furtunii care se retrage spre răsărit apare arcul larg al curcubeului multicolor.

Oricând ar apărea curcubeul, el se formează totdeauna datorită jocului de lumină pe picăturile de apă. De obicei, acestea sînt picături de ploaie, rareori — mici picături de ceață. Picăturile pe care apare curcubeul se găsesc de obicei la unul pînă la doi kilometri de noi. Curcubeul se poate vedea foarte clar pe fondul unui copac care se află la 20 m; prin urmare, curcubeul însuși s-a format și mai aproape. Se cunosc cazuri cînd curcubeul era vizibil la o distanță de 3—4 m.

După o veche superstiție engleză, la poalele fiecărui curcubeu poate fi găsit un vas cu aur. Mai sînt încă și astăzi oameni care-și inchipuie că pot ajunge într-adevăr la poalele curcubeului și că acolo se vede o lumină care strălucește într-un mod deosebit. Este absolut evident că curcubeul nu se află într-un loc anumit, ca un obiect real. El nu este altceva decît lumină care vine dintr-o anumită direcție.

Curcubeul este o parte dintr-un cerc. Punctul central T al cercului se află sub orizont și găsim ușor că prelungirea dreptei care trece prin Soare și ochiul observatorului O, trece prin acest punct numit punct antisolar. Această dreaptă este ca un fel de axă,

FIZICĂ

Curcubeul

pe care curcubeul este fixat ca o roată. Razele care vin de la curcubeu spre ochi formează o suprafață conică, fiecare face cu axa un unghi de 42° (care este jumătate din unghiul de la virful conului).

La drept vorbind, curcubeul reprezintă un cerc complet. Noi nu-l putem urmări pînă dincolo de orizont, datorită faptului că nu putem vedea picăturile de ploaie care cad sub noi. S-a stabilit că dintr-un avion sau balon se poate vedea circumferința întregă a curcubeului cu umbra observatorului în centru. Aceasta este o priveliște măreață care a fost într-adevăr observată de C. Flammarion.

Mulți consideră că apariția unui al doilea curcubeu deasupra primului este un fenomen neobișnuit. În realitate, curcubeul al doilea se observă aproape întotdeauna, deși mai slab decît primul. El este concentric cu primul, avînd, de asemenea, drept centru punctul antisolar, însă razele sale formează cu axa care trece prin Soare și ochi un unghi de 51° .

Ordinea culorilor în curcubeul al doilea este inversă față de ordinea din primul; cele două curcubeu se mărginesc prin benzile lor roșii. Al doilea curcubeu apare rareori suficient de strălucitor pentru ca să devină vizibile arcurile sale secundare: ele sînt dispuse dincolo de banda violetă, adică la marginea exterioară a celui de-al doilea curcubeu, acest fenomen fiind observat de Brewster, în 1928.

Gina STRAUNEANU,
clasa a X-a F

...industria chimică din țara noastră se situează în prezent pe locul zece în lume la producția globală?

...producția industriei chimice va crește în acest cincinal de 2,2 ori, ajungînd ca în 1980 să asigure împreună cu industria constructoare de mașini 50 la sută din exportul României?

...în prezent, peste 700 produse chimice românești fac obiectul exportului în peste 100 de țări ale lumii?

CHIMIE

Știați că?..

...la 24 octombrie, s-au încheiat la București manifestările primului Salon internațional al chimiei, care a prilejuit expunerea unui mare număr de utilaje, echipamente, instalații, materii prime, produse chimice farmaceutice și cosmetice?

...un locuitor al Terrei iolo-sește în viața colidiană, în medie, între 300 și 500 produse chimice?

Valentina ANGHEL,
clasa a XII-a B

În perioada 1—10 august 1977, orașul Sinaia a găzduit faza republicană a celei de a VIII-a Sesiuni de referate și comunicări științifice a elevilor din licee. Obținând primul loc la faza județeană, colegul nostru Daniel Dopca, acum elev în clasa a XI-a la Liceul „Unirea”, a câștigat și dreptul de a-și prezenta lucrarea „Complemente de combinatorică” în fața juriului ce avea să decerneze premiile fazei finale.

Lucrarea se remarcă printr-o prezentare sistematică și concisă a unui material bogat și variat, prin utilizarea unor multiple instrumente matematice, prin prezentarea de demonstrații originale la unele teoreme fundamentale și prin bogăția exemplurilor, menite a ilustra cimpul vast de aplicare a metodelor combinatorii. Pentru calitățile arătate mai sus, cit și pentru modul în care a fost susținută lucrarea, elevul Daniel Dopca a fost distins cu mențiunea juriului.

Conținutul lucrării este organizat pe cinci capitole. În primul capitol se introduce noțiunea de putere a unei mulțimi, se stabilesc importante teoreme referitoare la puterile mulțimilor și pe baza acestora se menționează regulile fundamentale de numărare. Cel de al doilea capitol este consacrat sistemelor fără repetiție, sisteme studiate de elevii de liceu în cadrul algebrei din clasa a X-a. Demonstrațiile de la acest capitol sînt diferite de cele apărute în manualele școlare și impresionează prin frumusețea și simplitatea raționamentelor. Capitolul al treilea tratează sistemele cu repetiție. În capitolele al III-lea și al IV-lea, autorul dă demonstrații originale teoremelor referitoare la numărul funcțiilor strict monotone și al funcțiilor monotone ce se pot defini pe o mulțime finită și luînd valori într-o mulțime finită. Juriul de la Sinaia a propus „Gazetei matematice” publicarea acestor demonstrații. Pentru îmbogățirea cunoștințelor de combinatorică, prezentăm elevilor de liceu fragmente din cel de al treilea capitol, prelucrate de autor în vederea apariției lor în coloanele „Revistei noastre”.

Cap. III. SISTEME FUNDAMENTALE CU REPETIȚIE

§1. Aranjamente cu repetiție

Definiție. Se numesc aranjamente cu repetiție de n obiecte luate câte m sisteme ordonate de cite m

Complemente de combinatorică

elemente luate din cele n obiecte date, fiecare obiect putînd fi repetat o dată sau de mai multe ori.

Exemplu. Fiind date obiectele A, B și C, aranjamentele cu repetiție ce se pot forma din cele 3 obiecte luînd cite 2 sînt: AA, AB, AC, BA, BB, BC, CA, CB și CC; deci, în număr de $9=3^2$.

Teoremă. Numărul aranjamentelor de n obiecte luate de cite m este n^m .

§2. Permutări cu repetiție

Definiție. Se numesc permutări cu repetiție de n obiecte sistemele ordonate formate din n elemente astfel încît n_1 elemente să fie identice, altele n_2 elemente să fie de asemenea identice... și în fine alte elemente identice ($n=n_1+n_2+\dots+n_k$).

Exemplu. Fiind date obiectele A, B și C ($k=3$), permutările cu repetiție de 4 obiecte ce se pot realiza luînd pe A de două ori ($n_1=2$) și pe B și C cite o dată ($n_2=n_3=1$) sînt: AABC, AACB, ABAC, ABCA, ACAB, ACBA, BAAC, BACA, BCAA, CAAB, CABA și CBAA;

deci, în număr de $12 = \frac{4!}{2!1!1!}$

Teoremă. Numărul permutărilor cu repetiție, definite în modul de mai

sus, este $\frac{n!}{n_1!n_2!\dots n_k!}$

§3. Combinări cu repetiție

Definiție. Se numesc combinări cu repetiție de n obiecte luate câte m sistemele neordonate de m elemente luate din cele n obiecte date, fiecare obiect putînd fi repetat o dată sau de mai multe ori.

Exemplu. Fiind date obiectele A, B și C ($n=3$), combinările cu repetiție de cele 3 obiecte luate cit 2 sînt: AA, AB, AC, BB, BC și CC; deci, în număr de $6 = C_{3+2-1}^2$.

Teoremă. Numărul combinărilor cu repetiție de n obiect luate câte m este C_{n+m-1}^m

MATEMATICĂ

DANIEL DOPCA

Toate cele șase sisteme fundamentale (aranjamente, permutări și combinații, cu și fără repetiție) sînt tratate unitar în cel de al patrulea capitol prin utilizarea conceptului de funcție. Reproducem cele șase definiții:

Fie $E = \{1, 2, 3, \dots, m\}$ și $F = \{a_1, a_2, \dots, a_n\}$.

Definiția 1. Dacă $1 \leq m \leq n$ vom numi aranjamente fără repetiție de cele n obiecte ale mulțimii F luate câte m toate funcțiile injective definite pe E și cu valori în F .

Definiția 2. Dacă $m = n$, vom numi permutări fără repetiție a celor n obiecte ale lui F toate funcțiile bijectivă (puteam reține doar calitatea de a fi injectivă sau surjectivă) definite pe E și cu valori în F .

Definiția 3. Dacă $1 \leq m \leq n$, vom numi combinații fără repetiție a celor n obiecte ale lui F luate câte m toate funcțiile strict crescătoare (se poate înlocui cu proprietatea de a fi strict descrescătoare) definite pe E și cu valori în F . Am considerat elementele lui F ca fiind numerotate de la 1 la n și astfel să avem puțința să introducem între elementele lui F o relație de ordine totală,
 $a_1 < a_2 < \dots < a_n$

Definiția 4. Vom numi aranjamente cu repetiție de cele n obiecte ale mulțimii F luate câte m toate funcțiile ce se pot defini pe E și cu valori în F .

Definiția 5. Definind între elementele mulțimii F relația de ordine totală $a_1 < a_2 < \dots < a_n$, vom numi combinații cu repetiție a celor n obiecte ale lui

F luate cit m toate funcțiile crescătoare (se poate înlocui cu calitatea de a fi descrescătoare) definite pe E și cu valori în F .

Definiția 6. Avînd $1 \leq n \leq m$ și $m_1 + m_2 + \dots + m_n = m$, vom numi permutări cu repetiție de m obiecte toate funcțiile surjective definite pe E și cu valori în F care satisfac proprietatea: a_1 să fie imagine de m_1 ori, a_2 să fie imagine de m_2 ori... și a_n să fie imagine de m_n ori.

Pe parcursul capitolelor al II-lea, al III-lea și al IV-lea autorul pune în evidență echivalența acestor șase definiții cu definițiile clasice ale sistemelor fundamentale.

Ultimul capitol cuprinde 21 de probleme rezolvate, culese pe baza unei riguroase selecții din lucrările menționate în bibliografie sau compuse de autor. Problemele de numărare din acest capitol au un conținut variat. Sînt rezolvate probleme de teorie a numerelor, probleme de numărare de mulțimi sau de configurații geometrice constituite în baza unor condiții date ș.a. Din cele 21 de probleme, am reținut 4, pe care le publicăm în cadrul rubricii „Probleme propuse”.

Luigino VARVARA,
clasa a XI-a E

PROBLEME PROPUSE

1. Fie A și B două mulțimi avînd m și respectiv p elemente. Să se determine numărul submulțimilor lui A care au câte n elemente, din care q aparțin lui B .

2. Într-un plan se consideră n puncte, astfel încît oricare trei din ele să nu fie coliniare. Să se determine numărul maxim de puncte de intersecție a dreptelor ce unesc punctele date.

3. Se dau $k+m+n$ litere; k majuscule, m vocale și n consoane. Cîte „cuvinte” (o succesiune oarecare de litere) se pot forma cu literele date astfel încît fiecare cuvînt să înceapă cu o majusculă și să conțină p vocale și q consoane.

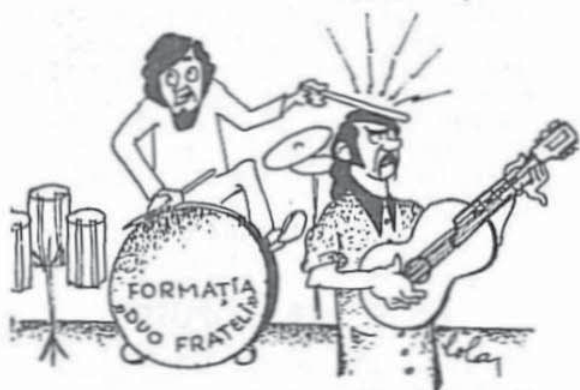
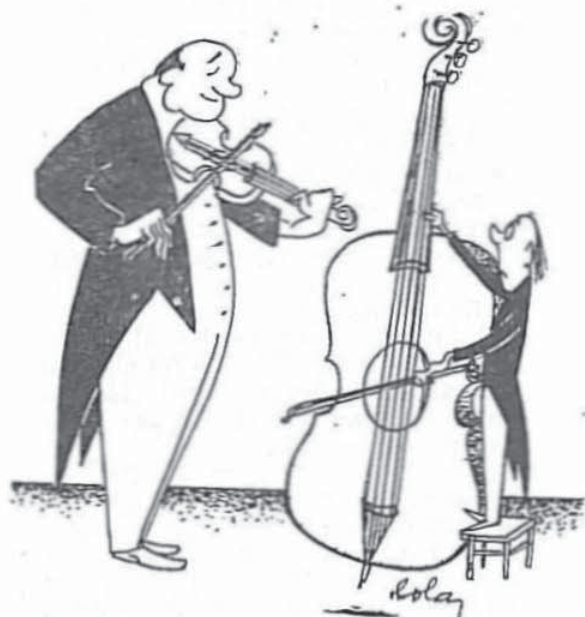
4. Numărul natural 252 000 are următoarea descompunere în factori primi: $2^5 \cdot 3^3 \cdot 5^3 \cdot 7$. Să se determine numărul tuturor divizorilor naturali pe care îi are numărul dat. Să se generalizeze pentru k factori primi cu exponenții $n_1, n_2, \dots, n_k$.

Daniel DOPCA,
clasa a XI-a E

VARIAȚIUNI
PE ACEEAȘI TEMĂ

*Caricaturi de B. LOLA,
fost elev al liceului*

O „bucată” sofisticată.

ÎN NUMĂRUL VIITOR :

La rubrica **DIALOG LITERAR**, într-un interviu luat prof. **Gerda Barbilian**, care a încredințat „Revistei noastre” manuscrite și fotografii inedite, vom afla noi aspecte ale vieții și activității celui care a fost, în ultimele opt veacuri, al doilea mare matematician și mare poet : românul **DAN BARBILIAN (ION BARBU)**.

Dr. **Dinuța Marin**, la **PERMANENȚE**, ne va prezenta : **Nicolae Iorga** despre creația populară vranceană.

Saluturile prof. univ. dr. **Augustin Z. N. Pop** și prof. univ. dr. **Dan SIMONESCU**, adresate tinerilor noștri colaboratori, vor fi publicate la rubrica **PRIETENII REVISTEI**.

Abordând o ipoteză științifică, eleva **Paula Cristian** se întreabă :

Mu — un continent dispărut ?

Despre o veche revistă focșăneană, „**Milcovia**”, vom citi la **VRANCEA LITERARĂ**, iar la **REMEMBER**, fără comentarii, vom publica fotografiile mormântului lui **Duiliu Zamfirescu** și a cavoului lui **Tănase Scatiu**.

COPERTA I

Bust ridicat la Jilște, întru cinstirea celebrului
voievod. (Sculptor : **Marius Butunolu**).

CELE TREI GRAȚII...

Foto: Petria HURMUZACHE, membră a Cercului foto al Casei pionierilor din Focșani.

Coordonator : prof. Petrace DIMA

Colectivul redacțional :

prof. Valeria POPESCU

prof. Corneliu SAVU

Margareta BAHAMAT

Violeta BRAN

Vasile CAȘTU

Paula CRISTIAN

Daniel DOPCA

Rodica FLORENȚIU

Mariana KOVACS

Dan-Silviu LAVRIC

Gabriela MOISE

Clement SATALA

Lenuța PĂUN

Monica PETRAȘCU

Daniela PUPĂZĂ

Ticu STOICA

Niculina TACHE

Graziella-Mihaela VARVARA

Daniela ZANETE

Tehnoredactare :

Marius VALENTIN

Fotografii :

N. MOLDOVEANU

C. RĂDUC

Coperta :

Vasile PĂNESCU

Directorul liceului : prof. Neculai CHIFAN

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Liceul „Unirea” — Focșani, str. Cezar Bolliac, 15 ;
telefon : 1 56 59

Tiparul : Întreprinderea poligrafică — Bacău
Subunitatea Focșani